

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

URZĄD GMINY
W JASIENICY

Wpł.
dnia: 22-12-2022 -12- 22

Podpis .....
dz. 26803 zał. ....

LKA.410.021.03.2022

Pan
Janusz Pierzyna
Wójt Gminy Jasienica
Jasienica 159
43-385 Jasienica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/007 – Realizacja zadań finansowanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Jasienica ¹ , Jasienica 159, 43-385 Jasienica
Kierownik jednostki kontrolowanej	Janusz Pierzyna, Wójt Gminy Jasienica ² od 10 listopada 1998 r. (akta kontroli: tom 1, str. 7-9)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Opracowanie planu finansowego dla rachunku środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 i jego wykonanie. 2. Wnioskowanie o środki z Funduszu i ich wykorzystanie. 3. Wykonywanie obowiązków sprawozdawczych (informacyjnych).
Okres objęty kontrolą	1 kwietnia 2020 r. - 30 czerwca 2022 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	1. Aleksander Małysz, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/193/2022 z 20 września 2022 r. 2. Artur Stekla, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/192/2022 z 20 września 2022 r. 3. Magdalena Śleziak, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/199/2022 z 7 października 2022 r. (akta kontroli: tom 1, str. 1-6)

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Wójt.

³ Dz.U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK pozytywnie ocenia proces przygotowywania przez Gminę Jasienica⁵ wniosków o środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19⁶. Opracowano oraz podano do publicznej wiadomości plany finansowe dla środków Funduszu. Nie zapewniono rzetelnego monitorowania i dokumentowania efektów niektórych zadań realizowanych ze środków Funduszu za pomocą mierników efektywności.

Pomimo, że środki finansowe otrzymane w ramach FPC nie były wykorzystywane na bieżąco, Wójt postępował niegospodarnie nie umieszczając tych środków na oprocentowanych rachunkach bankowych w 2022 r., co skutkowało utratą potencjalnie możliwych do uzyskania odsetek.

Treść dziewięciu z wszystkich 12 skontrolowanych wniosków o dofinansowanie, złożonych przez Gminę w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych⁷ i Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych⁸ została przygotowana rzetelnie. Środki Funduszu zostały wydatkowane przez Gminę na cele określone wnioskami aplikacyjnymi na pokrycie kosztu robót budowlanych związanych z dwoma zrealizowanymi i trzema inwestycjami będącymi w fazie realizacji robót budowlanych lub oczekującymi na przeprowadzenie końcowego odbioru wykonanych robót. Zrealizowane wydatki były odpowiednio ujęte w fakturach zaksięgowanych w ewidencji Urzędu oraz w wyciągach bankowych konta wydatkowego środków finansowych RFIL. Rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym sporządzono sprawozdania z realizacji zadań FPC, a dane w nich zawarte były zgodne z danymi wynikającymi z komputerowej ewidencji księgowej. Prowadzona w Urzędzie ewidencja księgowa w systemie komputerowym umożliwiała sporządzenie sprawozdań z wykonania planów finansowych dotyczących środków z Funduszu w wymaganej szczegółowości, jednakże nie zapewniono aktualizacji Polityki rachunkowości w zakresie zakładowego planu kont/wykazu kont stosowanego w budżecie Urzędu oraz w budżecie Gminy, tj. nie zamieszczono w nim wykazu kont analitycznych przeznaczonych dla środków finansowych pochodzących z Funduszu.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: Gmina.

⁶ Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 - fundusz utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego na podstawie art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, ze zm.) – w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19; dalej: Fundusz lub FPC.

⁷ Dalej: RFIL; podstawę działania RFIL stanowi uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego (M.P. poz. 662), zmieniona uchwałą nr 157 z 30 października 2020 r., uchwałą nr 162 z 13 listopada 2020 r., uchwałą nr 178 z 8 grudnia 2020 r., uchwałą nr 6 z 12 stycznia 2021 r., uchwałą nr 13 z 25 stycznia 2021 r. i uchwałą nr 36 z 19 marca 2021 r., dalej: uchwała RM w sprawie RFIL.

⁸ Dalej: PIS. Podstawę działania PIS stanowi uchwała nr 84/2021 Rady Ministrów z 1 lipca 2021 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, zmieniona uchwałą nr 176/2021 z 28 grudnia 2021 r. oraz uchwałą nr 87/2022 z 26 kwietnia 2022 r., dalej: uchwała RM w sprawie PIS.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Opracowanie planu finansowego dla rachunku środków pochodzących z Funduszu i jego wykonanie

Opis stanu faktycznego

1.1. Plany finansowe środków pochodzących z Funduszu na lata 2020-2022 ustalono zarządzeniami Wójta nr:

- 0050.147.2020 z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie ustalenia planu finansowego dla rachunku wydzielonego środków na cele związane z przeciwdziałaniem COVID-19¹⁰. Plan dotyczył realizacji zadań finansowanych ze środków RFIL, tj.:

1) Budowa parkingu obok Ośrodka Zdrowia w Rudzicy w 2020 r.; kwota planowana¹¹ i wykonanie w wysokości 310,0 tys. zł; zadanie realizowano na podstawie umowy z dnia 13 października 2020 r. na kwotę 307,0 tys. zł¹², zawartej przez Wójta z wykonawcą robót budowlanych, a termin zakończenia robót ustalono na 30 listopada 2020 r.; w odniesieniu do tego zadania w dniu 20 stycznia 2020 r. zawarto umowę na pełnienie nadzoru inwestorskiego na kwotę 3,2 tys. zł;

2) Rozbudowa budynku Jasienica 159 działka 406 pod potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej w Jasienicy w 2020 r.; kwota planowana¹³ i wykonanie w wysokości 964,9 tys. zł, zadanie realizowano na podstawie umowy o roboty budowlane z dnia 30 października 2019 r. na kwotę 14 450,6 tys. zł¹⁴, a termin zakończenia robót ustalono¹⁵ na 31 sierpnia 2022 r.;

3) Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły w Świętoszówce; plan na 2020 r. na kwotę 1 077,2 tys. zł, plan po zmianach i wykonanie w 2020 r. na kwotę 1 001,0 tys. zł; plan na 2021 r. i wykonanie na kwotę 76,2 tys. zł; zadanie realizowano na podstawie umowy o roboty budowlane z dnia 14 lutego 2020 r. na kwotę 5 032,1 tys. zł¹⁶, a termin zakończenia robót ustalono¹⁷ na 30 stycznia 2022 r.;

4) Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową 4424S w latach: 2021-2022; plan na 2021 r. na kwotę 1 000,0 tys. zł, plan po zmianach na 2021 r. na kwotę 284,0 tys. zł, wykonanie w 2021 r. na kwotę 140,2 tys. zł, plan na 2022 r. na kwotę 4 059,8 tys. zł, w I półroczu 2022 r. nie poniesiono wydatków; zadanie realizowano na podstawie umowy o roboty budowlane z dnia 14 września 2021 r. na kwotę 3 979,4 tys. zł, a termin zakończenia robót ustalono na 14 października 2022 r.¹⁸;

5) Przebudowa drogi publicznej nr 490122S („Szkolna”) w sołectwach Biery i Świętoszówka w Gminie Jasienica w 2022 r.; plan na 2022 r. na kwotę 5 000,0 tys. zł, w I półroczu 2022 r. nie poniesiono wydatków; do dnia 30 czerwca 2022 r. nie zawarto umowy na realizację rzeczową ww. zadania;

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Ww. plan zmieniono zarządzeniami Wójta nr: 0050.7.2021 z dnia 20 stycznia 2021 r., 0050.62.2021 z dnia 29 kwietnia 2021 r., 0050.131.2021 z dnia 24 września 2021 r., 0050.145.2021 z dnia 07 października 2021 r., 0050.185.2021 z dnia 31 grudnia 2021 r. oraz 0050.12.2022 z dnia 27 stycznia 2022 r.

¹¹ Plan finansowy nie był zmieniany.

¹² Brutto.

¹³ Plan nie był zmieniany.

¹⁴ Według aneksu nr 3/2022 z dnia 16 maja 2022 r. do umowy z dnia 13 października 2020 r.

¹⁵ Aneksem nr 4/2022 z dnia 20 czerwca 2022 r. do umowy z dnia 30 października 2019 r.

¹⁶ Według aneksu nr 4/2021 z dnia 26 października 2022 r. do umowy z dnia 14 lutego 2020 r.

¹⁷ Aneksem nr 3/2021 z dnia 5 sierpnia 2021 r. do umowy z dnia 14 lutego 2020 r.

¹⁸ Tj. 10 miesięcy, licząc od daty zawarcia umowy, przy czym wg zapisów umowy do terminu realizacji umowy nie wlicza się okresu zimowego (od 15 grudnia do 15 marca).

- 6) Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz. nr 282/2 w Jasienicy i rozbudową drogi przyległej w 2022 r.; plan na 2022 r. na kwotę 1 400,0 tys. zł, w I półroczu 2022 r. nie poniesiono wydatków; zadanie realizowano na podstawie umowy¹⁹ o roboty budowlane z dnia 27 kwietnia 2022 r. na kwotę 4 713,7 tys. zł;
- 0050.39.2021 z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie ustalenia planu finansowego dla rachunku wydzielonego środków na cele związane z przeciwdziałaniem COVID-19 – transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, w tym osób niepełnosprawnych oraz organizacji punktów informacji telefonicznej²⁰ w 2021 r.; plan na 2021 r. na kwotę 3,1 tys. zł, plan po zmianach na kwotę 6,1 tys. zł, wykonanie na kwotę 5,2 tys. zł; zadanie realizowano na podstawie art. 11h ust. 1, 4 i 13 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²¹ oraz decyzji²² Wojewody Śląskiego z dnia 12 stycznia 2021 r. m.in. w sprawie zorganizowania transportu osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktu szczepień;
  - 0050.91.2021 z dnia 23 czerwca 2021 r. w sprawie ustalenia planu finansowego (...) – transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień (...) ²³ w 2021 r.; zadanie dotyczyło utworzenia punktu szczepień na terenie Gminy; plan²⁴ i wykonanie w 2021 r. na kwotę 5,0 tys. zł; zadanie realizowano na podstawie decyzji Wojewody Śląskiego wydanych w oparciu o art. 11h ust. 1, 4 i 13 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz decyzji²⁵ Wojewody Śląskiego z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie wsparcia organizacyjno-technicznego związanego z tworzeniem punktu szczepień;
  - 0050.40.2021 z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie ustalenia planu finansowego dla rachunku wydzielonego środków na cele związane z przeciwdziałaniem COVID-19 – dopłaty do czynszu²⁶, tj. zadania realizowanego na podstawie art. 15zzzif ust. 1 i 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, wykonywanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy²⁷ w 2021 r.; plan na 2021 r. na kwotę 1,5 tys. zł, plan po zmianach na kwotę 6,6 tys. zł, wykonanie w 2021 r. na kwotę 1,0 tys. zł;
  - 0050.181.2021 z dnia 23 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia planu finansowego dla rachunku wydzielonego środków na cele związane z przeciwdziałaniem COVID-19 – Laboratoria Przyszłości²⁸, tj. zadania²⁹ realizowanego przez szkoły podstawowe³⁰ na terenie Gminy na podstawie uchwały nr 129 Rady Ministrów

¹⁹ Termin realizacji inwestycji określono na 234 dni od dnia zawarcia umowy o roboty budowlane.

²⁰ Ww. plan zmieniono zarządzeniami Wójta nr: 0050.61.2021 z dnia 29 kwietnia 2021 r., 0050.130.2021 z dnia 24 września 2021 r., 0050.136.2021 z dnia 27 września 2021 r.

²¹ Dz. U z 2021 r. poz. 2095, ze zm.; dalej: ustawa o COVID-19.

²² Nr ZKI.6330.2.1.2021, zmienionej decyzjami Wojewody Śląskiego nr: ZKI.6330.2.1.2021(2) z dnia 14 stycznia 2021 r. oraz ZKI.6330.2.1.2021(3) z dnia 11 lutego 2021 r.

²³ Ww. plan zmieniono zarządzeniem Wójta nr: 0050.133.2021 z dnia 24 września 2021 r.

²⁴ Plan pierwotny i po zmianach.

²⁵ Nr ZKI.6330.2.66.2021.

²⁶ Ww. plan zmieniono zarządzeniami Wójta nr: 0050.60.2021 z dnia 29 kwietnia 2021 r., 0050.75.2021 z dnia 27 maja 2021 r., 0050.92.2021 z dnia 23 czerwca 2021 r., 0050.109.2021 z dnia 5 sierpnia 2021 r., 0050.132.2021 z dnia 24 września 2021 r.

²⁷ Tj. jednostkę organizacyjną Gminy, dalej: GOPS.

²⁸ Ww. plan zmieniono zarządzeniem Wójta nr: 0050.11.2022 z dnia 27 stycznia 2022 r.

²⁹ Laboratoria Przyszłości - program skierowany do szkół podstawowych oraz ogólnokształcących szkół artystycznych, mający na celu zapewnienie finansowania zakupu wyposażenia technicznego niezbędnego do rozwoju umiejętności praktycznych wśród dzieci i młodzieży.

³⁰ Tj. zespoły szkolno-przedszkolne (ZSP) i szkoły podstawowe (SP), będące jednostkami organizacyjnymi Gminy.

z dnia 29 września 2021 r. w sprawie wsparcia na realizację inwestycyjnych zadań jednostek samorządu terytorialnego polegających na rozwijaniu szkolnej infrastruktury – „Laboratoria przyszłości”³¹ w latach: 2021-2022; plan na 2021 r. na łączną kwotę 7503 tys. zł³², plan po zmianach i wykonanie w 2021 r. na kwotę 709,7 tys. zł³³; plan na 2022 r. i wykonanie wg stanu na dzień 30 czerwca 2022 r. na łączną kwotę 40,7 tys. zł³⁴.

Ww. plany finansowe określały nazwy poszczególnych zadań oraz wskazywały m.in. numery rachunków bankowych dla gromadzonych dochodów i realizowanych wydatków, planowane kwoty wydatków dla poszczególnych zadań ze zmianami wraz z określeniem działu, rozdziału i paragrafu klasyfikacji budżetowej.

1.2. Plany finansowe dotyczące środków Funduszu oraz zarządzenia Wójta w sprawie zmiany tych planów nie zawierały uzasadnienia, gdyż jak wyjaśniła Skarbnik:

Do sporządzanych planów finansowych środków pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 uzasadnienia poszczególnych pozycji planu (...) nie zostały sporządzone, ponieważ w Urzędzie Gminy Jasienica nie praktykowano sporządzania pisemnych uzasadnień do zarządzeń. W mojej ocenie zawarcie uzasadnienia wydatkowania środków w treści planów finansowych nie było zasadne, gdyż ustawodawca nie przewidywał takiej konieczności. Ponadto wszystkie zadania realizowane przez Gminę Jasienica, w tym zadania finansowane lub dofinansowane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 są wymieniane w uchwałach budżetowych Gminy Jasienica w latach 2020-2022, z podaniem nazwy zadania, źródeł finansowania oraz planowanych kwot wydatków danego zadania (...)

Plany finansowe były zmieniane w związku z wpływem kolejnych środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 od Wojewody Śląskiego (...) Zmiany w (...) w zakresie wydatków były dokonywane (...) w związku z przesunięciem niektórych zadań do realizacji na rok następny.

(akta kontroli: tom 1, str. 61-272, 450-453, 594-613)

1.3. Wysokość dochodów ujętych w planach finansowych została ustalona na podstawie wnioskowanego i otrzymanego dofinansowania z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

W zakresie kalkulowania wysokości środków w planach finansowych Skarbnik Gminy wyjaśniła: *Środki z FPC zostały przekazane na wyodrębnione rachunki dochodów dla poszczególnych zadań. (...) Dochody otrzymane z FPC zostały ujęte w planach finansowych w kwotach otrzymanego dofinansowania (...) Kwoty wydatków w planach finansowych zostały skalkulowane w następujący sposób:*

- dla zadań: „Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową 4424S” (...), „Przebudowa drogi publicznej nr 490122S w sołectwach Biery i Świętoszówka w Gminie Jasienica” (...), „Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz. Nr 282/2 w Jasienicy i rozbudową drogi przyległej” (...) - kwoty wydatków planowano w wysokości środków otrzymanych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (...)

³¹ M.P. poz. 939.

³² W tym: ZSP w Grodźcu – 60,0 tys. zł, ZSP w Iłownicy – 60,0 tys. zł, ZSP w Jasienicy – 134,4 tys. zł, ZSP w Mazańcowicach – 143,4 tys. zł, ZSP Międzyrzeczu – 95,1 tys. zł, ZSP w Rudzicy – 115,8 tys. zł, SP w Świętoszówce – 81,6 tys. zł, ZSP w Wieszczałach – 60,0 tys. zł.

³³ W tym: ZSP w Grodźcu – 60,0 tys. zł, ZSP w Iłownicy – 60,0 tys. zł, ZSP w Jasienicy – 108,9 tys. zł, ZSP w Mazańcowicach – 143,4 tys. zł, ZSP Międzyrzeczu – 95,1 tys. zł, ZSP w Rudzicy – 100,7 tys. zł, SP w Świętoszówce – 81,6 tys. zł, ZSP w Wieszczałach – 60,0 tys. zł.

³⁴ W tym: ZSP w Jasienicy – 25,6 tys. zł i ZSP w Rudzicy – 15,1 tys. zł.

- dla zadań: „Budowa parkingu obok Ośrodka Zdrowia w Rudzicy”, „Rozbudowa budynku Jasienica 159 działka 406 pod potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej w Jasienicy”, „Opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły w Świętoszówce” - kwoty wydatków zostały skalkulowane na podstawie sumy faktur dotyczących poszczególnych zadań, które zostały zapłacone po wpływie pierwszej puli środków z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Środki te były przeznaczone ogólnie na sfinansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych w zakresie wydatków majątkowych (...)

- dla zadań: transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, w tym osób niepełnosprawnych oraz organizacja punktów informacji telefonicznej, organizacja punktu szczepień powszechnych, dopłaty do czynszu, „Laboratoria Przyszłości” - kwoty wydatków planowano w wysokości środków otrzymanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID- 19 na realizację ww. zadań.

(akta kontroli: tom 1, str. 273-278)

1.4. Według wyjaśnień Wójta:

Planując środki z FPC (...) przestrzegano zasady, że będą (...) skierowane na przeciwdziałanie COVID-19 (...) Realizacja części działań finansowanych lub dofinansowanych ze środków FPC znajduje uzasadnienie poprzez inwestycyjne pobudzenie gospodarki i przeciwdziałanie skutkom pandemii COVID-19 wynikającym ze spowolnienia gospodarczego (...) Dla przykładu należy wskazać działania:

- Rozbudowa budynku szkoły podstawowej w Świętoszówce oraz Rozbudowa i przebudowa szkoły podstawowej w Iłownicy wraz z zmianą zagospodarowania – zapewnienie większej przestrzeni użytkownikom szkoły pozwoli na lepsze dostosowanie się do wymogów sanitarnych związanych z przeciwdziałaniem zarażeniom wirusem COVID-19 i dalszemu rozprzestrzenianiu się wirusa,

- Budowa parkingu przy ośrodku zdrowia w Rudzicy – dzięki działaniu powstała infrastruktura służąca podczas pandemii do obsługi punktu szczepień, zapewniająca możliwość izolacji zwiększonej liczby pacjentów (lokalizacja namiotów medycznych, izolacja pacjentów w samochodach na parkingu),

- Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz.nr 282/2 w Jasienicy i przebudową drogi dojazdowej - dzięki działaniu powstanie infrastruktura mogąca służyć w przyszłości organizacji „miasteczka medycznego” – stworzenie mobilnych punktów medycznych, punktów szczepień, namiotów medycznych dla tak dużej gminy jaka jest Gmina Jasienica (14 sołectw - 25.000 mieszkańców).

(akta kontroli: tom 1, str. 411-429)

Na stronie BIP Urzędu³⁵ opublikowano plany finansowe w zakresie FPC oraz sprawozdania roczne z wykonania budżetu gminy za lata: 2020 i 2021, w których zawarto m.in. informacje o wysokości dochodów oraz poniesionych wydatków na zadania finansowane z Funduszu.

(akta kontroli: tom 1, str. 12-60)

1.5. W okresie objętym kontrolą wystąpiły przypadki trzech zadań, które przed zaplanowaniem do finansowania ze środków Funduszu, były planowane wcześniej do realizacji ze środków własnych Gminy, tj.:

- Rozbudowa budynku Jasienica 159 działka 406 pod potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej w Jasienicy w 2020 r.: w uchwale budżetowej³⁶ na 2020 r. zaplanowano

³⁵ <https://bip.jasienica.pl/>

³⁶ Nr XIV/219/19 z dnia 20 grudnia 2019 r.

na realizację zadania kwotę 3 588,0 tys. zł, w tym: 2 623,1 tys. zł środków własnych Gminy i 964,9 tys. zł środków FPC; w uchwale budżetowej³⁷ na 2021 r. zaplanowano na realizację zadania środki własne w kwocie 5 684,0 tys. zł; w uchwale budżetowej³⁸ na 2022 r. zaplanowano na realizację zadania środki własne w kwocie 7 212,0 tys. zł;

- *Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły w Świętoszówce*: w uchwale budżetowej³⁹ na 2020 r. zaplanowano na realizację zadania kwotę 3 151,1 tys. zł, w tym: 2 150,1 tys. zł środków własnych Gminy i 1 001,0 tys. zł środków FPC; w uchwale budżetowej⁴⁰ na 2021 r. zaplanowano na realizację zadania kwotę 2 823,9 tys. zł, w tym: 2 747,7 tys. zł środków własnych i 76,2 tys. zł środków FPC; w uchwale budżetowej⁴¹ na 2022 r. zaplanowano na realizację zadania środki własne w kwocie 804,5 tys. zł;
- *Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz. nr 282/2 w Jasienicy i rozbudową drogi przyległej w 2022 r.*: w uchwale budżetowej na 2020 r. zaplanowano na realizację zadania środki własne w kwocie 35,0 tys. zł; w uchwale budżetowej na 2021 r. zaplanowano na realizację zadania środki własne w kwocie 1 800,0 tys. zł; w uchwale budżetowej⁴² na 2022 r. zaplanowano na realizację zadania kwotę 4 905,0 tys. zł, w tym: 3 505,0 tys. zł środków własnych i 1 400,0 tys. zł środków FPC.

Ponadto w uchwale budżetowej na 2020 r. zaplanowano na realizację zadania pn. *Budowa parkingu obok Ośrodka Zdrowia w Rudzicy* kwotę 337,0 tys. zł do poniesienia ze środków własnych Gminy, a następnie w zarządzeniu Wójta⁴³ z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie ustalenia planu finansowego dla rachunku wydzielonego środków na cele związane z przeciwdziałaniem COVID-19 przewidziano do poniesienia z Funduszu na realizację tego zadania kwotę 310,0 tys. zł.

(akta kontroli: tom 1, str. 64-119, 281-429, 462-471, 671-675)

Wójt wyjaśnił: Wyżej wymienione zadania pierwotnie były (...) przewidziane do realizacji (...) w ramach środków własnych. Po otrzymaniu środków finansowych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 postanowiłem przeznaczyć je na ww. zadania gdyż realizacja ich wynikała z rzeczywistych potrzeb społecznych (...) pozwoliło to na uwolnienie środków własnych do budżetu (...) Decyzje o realizacji powyższych zadań podjąłem po rozmowach ze Skarbnikiem, kierownikami i pracownikami merytorycznymi Urzędu i po zaciągnięciu opinii Komisji Budżetowej Rady Gminy Jasienica (...) Wyżej wymienione zadania były zaplanowane w budżecie gminy Jasienica w latach wcześniejszych, w związku z czym zadania te mogły być zrealizowane ze środków własnych Gminy Jasienica. Jednakże sytuacja związana z COVID-19 (...) postawiła realizację lub kontynuację tych zadań pod dużym znakiem zapytania. Ponadto wykorzystanie środków z Funduszu pozwoliło nam na szybsze realizowanie wyżej wymienionych zadań. Wobec powyższego należy uznać, iż pozyskane z Funduszu środki w dużej mierze uwarunkowały faktyczną realizację przedmiotowych zadań.

(akta kontroli: tom 1, str. 411-429, 624-629)

1.6. Nie określono mierników efektywności niektórych zadań realizowanych z Funduszu, co przedstawiono w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

³⁷ Nr XXIV/345/20 z dnia 29 grudnia 2020 r., po zmianach.

³⁸ Nr XXXVI/503/21 z dnia 30 grudnia 2021 r., po zmianach dokonanych do dnia 30 czerwca 2022 r.

³⁹ Po zmianach.

⁴⁰ Po zmianach.

⁴¹ Po zmianach dokonanych do dnia 30 czerwca 2022 r.

⁴² Po zmianach dokonanych do dnia 30 czerwca 2022 r.

⁴³ Nr 0050.147.2020.

We wnioskach o dofinansowanie zadań realizowanych w ramach RFIL określono przewidywane efekty realizowanych przez Urząd inwestycji, tj. dla zadań:

- *Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową 4424S: zwiększenie długości dróg publicznych na terenie Gminy przystosowanych do obsługi transportu ciężkiego o 0,6 km, zwiększenie długości chodników dla pieszych o 0,6 km, zwiększenie długości kanalizacji deszczowej o 0,6 km; efektu nie uzyskano – zadanie w trakcie realizacji⁴⁴;*
- *Przebudowa drogi publicznej nr 490122S („Szkolna”) w sołectwach Biery i Świętoszówka w Gminie Jasienica; wzrost liczby turystów i odwiedzających o 25%, przy czym we wniosku nie określono wartości bazowych; efektu nie uzyskano – do dnia zakończenia kontroli nie przystąpiono do realizacji rzeczowej zadania;*
- *Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz. nr 282/2 w Jasienicy i rozbudową drogi przyległej w 2022 r.: Przyrost miejsc postojowych w Jasienicy ze 196 do 426, tj. o 230 miejsc (117%), Przyrost miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych z 2 do 16, tj. o 14 miejsc (700%); efektu nie uzyskano – zadanie w trakcie realizacji⁴⁵.*

Nie określono przewidywanych efektów pozostałych zadań realizowanych przez Urząd i finansowanych z FPC, tj.:

- *Budowa parkingu obok Ośrodka Zdrowia w Rudzicy w 2020 r.;*
- *Rozbudowa budynku Jasienica 159 działka 406 pod potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej w Jasienicy w 2020 r.;*
- *Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły w Świętoszówce;*
- *transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, w tym osób niepełnosprawnych oraz organizacja punktów informacji telefonicznej oraz utworzenie punktu szczepień.*

(akta kontroli: tom 1, str. 120-142, 437-449, 454-457)

Kierownik Referatu Funduszy Zewnętrznych⁴⁶ wyjaśniła: *Dla zadania: „Budowa parkingu obok Ośrodka Zdrowia w Rudzicy” nie określiłam (...) efektów realizacji, gdyż (...) uznałam, iż efektem będzie realizacja i oddanie do użytkowania inwestycji zgodnie z dokumentacją techniczną. W ww. (...) dokumentacji założono, że powstanie 27 nowych miejsc postojowych w tym 1 dla osób niepełnosprawnych (...)* Dla zadania: *„Rozbudowa budynku Jasienica 159 (...)” nie określiłam (...) efektów realizacji, gdyż (...) uznałam, iż efektem będzie realizacja i oddanie do użytkowania inwestycji zgodnie z dokumentacją techniczną (...)* Dla zadania: *„Opracowanie dokumentacji projektowo - kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły w Świętoszówce” nie określiłam (...) efektów realizacji, gdyż (...) uznałam, iż efektem będzie pozyskanie dokumentacji (...) oraz realizacja (...) inwestycji (...)* Zgodnie z dokumentacją techniczną miało powstać nowe skrzydło szkoły, w którym mieścić się będzie 6 nowych sal dydaktycznych, z których będzie korzystało ok. 140-150 uczniów szkoły (...) Odnośnie zadania: *„Transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień (...)” nie określiłam (...) mierników efektywności, gdyż (...) przed przystąpieniem do realizacji zadania jak i w trakcie realizacji (...) nie było możliwości określenia liczby osób, które będą potrzebowały*

⁴⁴ Wg stanu na dzień zakończenia kontroli, tj. 17 listopada 2022 r.

⁴⁵ Wg stanu na dzień zakończenia kontroli.

⁴⁶ Dalej: Kierownik RFZ.

transportu do punktu szczepienia i jednocześnie będą spełniały warunki do uzyskania pomocy.

(akta kontroli: tom 1, str. 587-590)

W okresie objętym kontrolą zakończono realizację zadań:

- *Budowa parkingu obok Ośrodka Zdrowia w Rudzicy w 2020 r.;*
- *Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły w Świętoszówce;*
- *Transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, w tym osób niepełnosprawnych oraz organizacji punktów informacji telefonicznej wraz z utworzeniem punktu szczepień na terenie Gminy;*
- *Dopłaty do czynszu;*
- *Laboratoria Przyszłości.*

(akta kontroli: tom 1, str. 454-457, 618-623)

Efektom realizacji ww. zadań było m.in.:

- *Budowa parkingu przy ośrodku zdrowia w Rudzicy – uzyskano efekt rzeczowy w postaci wybudowania i oddania do użytku parkingu obok ośrodka zdrowia w Rudzicy oraz efekt społeczny zwiększenie dostępności do opieki medycznej (lekarzy), zwiększenie komfortu pacjentów (brak obaw o miejsce do parkowania, zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców);*
- *Opracowanie dokumentacji projektowo kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły podstawowej w Świętoszówce – uzyskano efekt rzeczowy w postaci wykonania dokumentacji (...) potrzebnej do realizacji inwestycji, rozbudowano obiekt szkoły dobudowano nowe skrzydło, efekt społeczny - możliwość zwiększenia liczby uczących się dzieci (...) zwiększenie powierzchni edukacyjnej pozwala na jej wykorzystanie na realizację zajęć dodatkowych, np. koła zainteresowań;*
- *Transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, w tym osób niepełnosprawnych oraz organizacji punktów informacji telefonicznej wraz z utworzeniem punktu szczepień na terenie Gminy – uzyskano efekt (...) w postaci przewozu 13 osób do punktów szczepień w okresie od 15 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. (w tym 7 osób niepełnosprawnych i 6 osób z obiektywnymi trudnościami w dotarciu do punktu szczepień);*
- *Dopłaty do czynszu – udzielono pomocy finansowej osobie, która (...) utraciła dochód w związku z pandemią COVID-19;*
- *Laboratoria przyszłości – efekt rzeczowy: zakupiono sprzęt i wyposażenie dla ośmiu szkół podstawowych działających na terenie Gminy Jasienica. Efekt społeczny: zwiększenie kompetencji uczniów oraz nauczycieli w zakresie nauk ścisłych, przyrodniczych, nowinek technicznych, praktycznego wykorzystania nowoczesnych technologii w życiu codziennym, możliwość praktycznie bezkosztowego pracowania w laboratorium (wirtualne laboratoria) (...) Laboratoria Przyszłości, w ramach których zostały doposażone szkoły dopiero są wdrażane w sensie wykorzystania zakupionego wyposażenia. Pierwsza (...) miarodajna analiza efektów realizacji Laboratoriów (...) będzie możliwa dopiero po półrocznym korzystaniu z nowego wyposażenia, kiedy to będzie można porównać statystyczne wyniki w nauce uczniów przed wdrożeniem Programu i po jego wdrożeniu.*

(akta kontroli: tom 1, str. 411-429, 437-449, 639-649)

Do dnia zakończenia kontroli NIK nie przystąpiono do rzeczowej realizacji zadania pn. *Przebudowa drogi publicznej nr 490122S („Szkolna”) w sołectwach Biery*

i Świątoszówka w Gminie Jasienica oraz nie zrealizowano zadań: Rozbudowa budynku Jasienica 159 działka 406 pod potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej w Jasienicy w 2020 r., Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową 4424S oraz Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz. nr 282/2 w Jasienicy i rozbudową drogi przyległej, co szerzej przedstawiono w obszarze nr 2 niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli: tom 1, str. 437-449, 454-457)

W latach 2020-2022 (I półrocze) Urząd nie przeprowadził kontroli wykorzystania sprzętu i wyposażenia zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.

Wójt Gminy wyjaśnił: Koordynująca realizację Programu kierownik Referatu Funduszy Zewnętrznych (...) przed przystąpieniem szkół do Programu przekazała Dyrektorom (...) informacje o obowiązkach szkół związanych z realizacją Programu w tym z obowiązkami dotyczącymi wykorzystania zakupionego wyposażenia (...) Dyrektorzy w okresie do 31 sierpnia 2022 r. wydatkowali całokształt środków pozyskanych w ramach Programu Laboratoria Przyszłości (...) o zakupach Dyrektorzy (...) decydowali po konsultacjach z Radami Pedagogicznymi, nauczycielami kierunkowymi (w tym informatyki, geografii, techniki, muzyki, nauczania wczesnoszkolnego (...)) zakupione wyposażenie mało zostać wprowadzone do użytkowania najpóźniej w roku szkolnym 2022/2023 – do 1 września 2022 r. (...) Planuje się po upływie pierwszego półrocza roku szkolnego 2022/2023 przeprowadzenie przez pracowników Urzędu Gminy (...) kontroli bezpośrednio w placówkach oświatowych celem sprawdzenia faktycznego wykorzystania sprzętu zakupionego w ramach ww. Programu.

(akta kontroli: tom 1, str. 430-436)

1.7. W odniesieniu do działań podejmowanych w celu zwiększenia efektywności wykorzystania środków z Funduszu Wójt wyjaśnił: Zasadą jak najefektywniejszego wykorzystania środków z Funduszu kierowano się już na etapie doboru zadań do realizacji (...) zadania były dobierane w taki sposób, aby dzięki ich realizacji zmniejszyć negatywne skutki społeczno-gospodarcze pandemii COVID-19, dodatkowo każde z zadań wynika z uzasadnionych, rzeczywistych potrzeb mieszkańców Gminy Jasienica. Realizowane zadania (...) bazowały na potrzebach zgłaszanych przez mieszkańców, przedsiębiorców, stowarzyszenia podczas zebrań wiejskich, spotkań z organizacjami pozarządowymi, monitach zgłaszanych do Radnych w poszczególnych okręgach wyborczych oraz do sołtysów. (...) Przy (...) realizacji zadań poprzez proces udzielania zamówienia publicznego zachowano (...) staranność, aby środki z Funduszu wydatkować jak najefektywniej.

(akta kontroli: tom 1, str. 411-429, 437-449)

Zdaniem NIK zwiększeniu efektywności wykorzystania środków Funduszu sprzyjałoby określenie mierników efektywności oraz ich bieżące monitorowanie, co wykonywano jedynie w ograniczonym zakresie, jak opisano w pkt 1.6. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

1.8. Łączna wartość środków Funduszu otrzymanych przez Gminę w okresie objętym kontrolą wynosiła 13 720,1 tys. zł, w tym: 6 552,1 tys. zł w 2020 r. oraz 7 168,0 tys. zł w 2021 r., z czego wykorzystano łącznie 3 253,7 tys. zł, tj. 23,7% otrzymanych środków, w tym: 2 275,9 tys. zł (69,9%) w 2020 r., 937,2 tys. zł (28,8%) oraz 40,6 tys. zł (1,3%) w 2022 r. W 2021 r. Urząd zwrócił na rachunek Wojewody Śląskiego w wymaganym terminie⁴⁷ niewykorzystane środki FPC na łączną kwotę

⁴⁷ Według pisma Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach z dnia 26 listopada 2021 r. niewykorzystane środki należało zwrócić na rachunek bankowy Wojewody Śląskiego do dnia 5 stycznia 2022 r.

6,5 tys. zł, w tym: 21 października 2021 r. kwotę 5,5 tys. zł z tytułu zadania pn. *Dopłaty do czynszu* oraz 31 grudnia 2021 r. kwotę 1,0 tys. zł z tytułu zadania pn. *Transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, w tym osób niepełnosprawnych oraz organizacji punktów informacji telefonicznej*.

Pozostałe niewykorzystane środki FPC były przechowywane w latach 2020-2022 (30 października) na nieoprocentowanych rachunkach bankowych, co szerzej przedstawiono w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli: tom 1, str. 61-63, 472-563, 567-586)

1.9. Wykonanie planu wydatków Funduszu za poszczególne lata w okresie 2020-2022 (do 30 czerwca) przedstawiało się następująco:

- w 2020 r. wydatkowano środki na poziomie 100% planu po zmianach;
- w 2021 r. wydatkowano środki na poziomie 86,2% planu po zmianach, z tego wydatki na poszczególne zadania wydatkowano na poziomie od 15,1% do 100% planu po zmianach, w tym w przypadku: środków na *Dopłaty do czynszu dla najemców, którzy utracili dochody w wyniku epidemii COVID-19* plan wydatków po zmianach wykonano na poziomie 15,1%; środków na zadanie *Transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, w tym osób niepełnosprawnych oraz organizacji punktów informacji telefonicznej* plan wydatków po zmianach wykonano na poziomie 27,6%; środków dotyczących *Budowy drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową 4424S* plan wydatków po zmianach wykonano na poziomie 49,4%. W przypadku pozostałych zadań plan wydatków po zmianach wykonano na poziomie od 98,4% do 100%;
- w I półroczu 2022 r. wydatki zrealizowano na poziomie 0,4% planu po zmianach na 2022 r., z tego: wydatki na zadania w ramach programu „Laboratoria Przyszłości” realizowanych przez dwa ZSP zrealizowano na poziomie 100% planu, a wydatków na trzy zadania⁴⁸ nie zrealizowano.

(akta kontroli: 64-119, 161-162)

Skarbnik Gminy wyjaśniła: *Niewykorzystanie środków z FPC wynikało m.in. z faktu, że niektóre zadania finansowane z FPC były realizowane rzeczowo znacznie później niż data otrzymania środków. Dotyczy to głównie zadań: „Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową 4424S”, środki otrzymano w dniu 16 grudnia 2020 r. w kwocie 4 200,0 tys. zł, a realizacja zadania przewidziana była na lata: 2021-2022 (...) „Przebudowa drogi publicznej nr 490122S w sołectwach Biery i Świętoszówka w Gminie Jasienica”, środki otrzymano w dniu 30 marca 2021 r. w kwocie 5 000,0 tys. zł, a zadanie przewidziane jest do realizacji w 2023 r. (...) Środki z FPC nie były wykorzystywane tymczasowo do finansowania zadań własnych Gminy (...) Zwrot środków był związany z brakiem zgłoszeń przez mieszkańców potrzeb w zakresie transportu, natomiast w przypadku dopłat do czynszu zwrot środków był związany z faktem, że dochód utraciła tylko jedna osoba, która otrzymała dodatek, a pozostałe 8 osób nie kwalifikowało się do dopłaty do czynszu (osoby te nie utraciły dochodu).*

(akta kontroli: tom 1, str. 584-586, 594-613)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

⁴⁸ Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową 4424S, Przebudowa drogi publicznej na 490122S w sołectwach Biery i Świętoszówka w Gminie Jasienica; Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz. Nr 282/2 w Jasienicy i rozbudową drogi przyległej.

1. Dla zadań realizowanych z Funduszu w latach 2020-2022 (I półrocze) nie określono mierników efektywności⁴⁹, tj. zadań: *Budowa parkingu obok Ośrodka Zdrowia w Rudzicy w 2020 r.; Rozbudowa budynku Jasienica 159 działka 406 pod potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej w Jasienicy w 2020 r.; Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły w Świętoszówce; transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, w tym osób niepełnosprawnych (...) oraz utworzenie punktu szczepień.*

Powyższe uniemożliwiło rzetelne monitorowanie realizowanych zadań FPC z uwzględnieniem wymogów określonych w standardzie nr 6 załącznika do Komunikatu nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁵⁰.

Wójt Gminy wyjaśnił: *Z uwagi na dużą ilość zadań do wykonania, braki kadrowe w urzędzie nie sporządzono (...) analiz zadań planowanych do realizacji w ramach FPC. Ponadto należy zaznaczyć, że dynamiczna sytuacja związana z epidemią (...) i pojawiające się ciągle nowe zadania powodowały, że pracownicy urzędu wykonywali swoje obowiązki pod bardzo dużą presją czasu, niemniej realizacja powyższych zadań była stale monitorowana.*

(akta kontroli: tom 1, str. 437-449)

2. Środki Funduszu przechowywano na nieoprocentowanych rachunkach bankowych, co skutkowało utratą możliwych do uzyskania odsetek w szacunkowej wysokości 52,8 tys. zł. Łączna wartość niewykorzystanych środków FPC przechowywanych na nieoprocentowanych rachunkach bankowych wynosiła:

- 4 276,2 tys. zł wg stanu na 31 grudnia 2020 r.,
- 10 500,5 tys. zł wg stanu na 31 grudnia 2021 r.,
- 10 459,8 tys. zł wg stanu na 30 czerwca 2022 r.

Średni stan niewykorzystanych środków⁵¹ wynosił 8 412,2 tys. zł. Wartość odsetek możliwych do uzyskania w latach 2020-2022 (do 30 października)⁵² na lokatach terminowych w banku⁵³, w którym Gmina przechowywała środki Funduszu wynosiła 52,8 tys. zł⁵⁴.

(akta kontroli: tom 1, str. 472-563, 650-670)

Wójt wyjaśnił: *Środki z FPC nie były lokowane w ww. okresie. W umowach z bankiem, z którym mamy podpisaną umowę na prowadzenie rachunku bieżącego na rok 2021 i rok 2022 rachunki bankowe gminy są nieoprocentowane (...) sytuacja związana z niestabilnymi uwarunkowaniami makroekonomicznymi i politycznymi w kraju i na świecie wzbudzała duże ryzyko lokowania tych środków (...) Skarbnik Gminy nie przedłożyła mi propozycji lokowania otrzymanych, a czasowo wolnych środków z FPC.*

(akta kontroli: tom 1, str. 631-637)

Skarbnik wyjaśniła: *Decyzje o lokowaniu środków z FPC w ww. okresie nie były rozważane. Nie przedstawiłam Wójtowi Gminy Jasienica propozycji lokowania*

⁴⁹ Na potrzeby niniejszej kontroli przyjęto, że miernikiem efektywności jest np. miara, która określa relację między osiągniętymi efektami, a poniesionymi nakładami.

⁵⁰ Dz. Urz. MF nr 15, poz. 84. Według ww. standardów kontroli zarządczej (...) zadania (...) należy monitorować za pomocą wyznaczonych mierników.

⁵¹ Tj. niewykorzystanych środków FPC według stanu na koniec roku: 2020 i 2021 oraz I półrocza 2022 r.

⁵² W dniu 2 listopada 2022 r., tj. w trakcie niniejszej kontroli przekazano na lokatę bankową niewykorzystane środki FPC w wysokości 5 000,0 tys. zł.

⁵³ Banku Spółdzielczym w Jasienicy.

⁵⁴ Tj. 52 790,83 zł wg stanu na dzień 30 października 2022 r. (wartość możliwych do uzyskania odsetek od niewykorzystanych środków Funduszu wg stanu na dzień 30 czerwca 2022 r. wynosiła 15 907,26 zł).

otrzymanych, a czasowo wolnych środków z FPC ani w Banku, z którym Gmina ma podpisaną umowę na prowadzenie rachunków, ani w innych bankach. Decyzja moja była spowodowana obawą przed zbyt dużym ryzykiem lokowania środków, związanym z niestabilnymi uwarunkowaniami makroekonomicznymi i politycznymi w kraju i na świecie.

(akta kontroli: tom 1, str. 594-613, 676-677)

Zdaniem NIK przechowywanie przez Gminę środków FPC w znacznej wysokości na nieoprocentowanych rachunkach bankowych w 2022 r. (w sytuacji rosnących stóp procentowych⁵⁵ oraz odsetek od lokat bankowych) z pominięciem zarządzania płynnościowego (np. lokat) należy traktować jako działanie niegospodarne. W wyniku braku umieszczenia niewykorzystanych środków z FPC na oprocentowanych lokatach Gmina utraciła potencjalne korzyści w postaci odsetek w kwocie co najmniej 52,8 tys. zł. Należy podkreślić, że uzyskane w ten sposób środki, zgodnie z § 3 ust. 1 uchwały RM w sprawie RFIL Gmina mogła przeznaczyć na wydatki majątkowe.

OCENA CZĄSTKOWA

Opracowano oraz podano do publicznej wiadomości plany finansowe dla środków Funduszu. Nie określono mierników efektywności dla niektórych zadań realizowanych z FPC oraz zaniechano zarządzania płynnościowego niewykorzystanymi środkami Funduszu w 2022 r., tj. przechowywano wysokie kwoty niewykorzystanych środków FPC na nieoprocentowanych rachunkach bankowych.

2. Wnioskowanie o środki z Funduszu i ich wykorzystanie

a) Sporządzanie wniosków - postępowania konkursowe (RFIL i PIS)

2.1. W latach 2020-2021 w postępowaniach konkursowych Gmina zgłosiła Wojewodzie i do Banku Gospodarstwa Krajowego⁵⁶ łącznie 16 wniosków aplikacyjnych o uzyskanie środków FPC na dofinansowanie 15 projektów inwestycyjnych⁵⁷ o łącznej wartości wnioskowanego dofinansowania wynoszącej 361 513,4 tys. zł. W ramach RFIL prawidłowo złożono⁵⁸ osiem wniosków na realizację siedmiu projektów o wartości wnioskowanego dofinansowania 23 341,0 tys. zł, a w ramach PIS przez narzędzie informatyczne BGK *Polski Ład*⁵⁹ służące do obsługi PIS złożono także osiem wniosków⁶⁰, gdzie wartość aplikowanego dofinansowania wyniosła 338 172,3 tys. zł. W postępowaniu aplikacyjnym przewidzianym dla gmin opisanych w załączniku nr 7⁶¹ do uchwały RM w sprawie RFIL Gmina w ramach RFIL zgłosiła Wojewodzie jeden wniosek aplikacyjny o wartości wnioskowanego dofinansowania wynoszącej 5 000,0 tys. zł⁶².

Kierownik RFZ wyjaśniła, że treść wniosków była opracowywana samodzielnie przez zespół składający się z pracowników RFZ oraz pracowników merytorycznych właściwych do realizacji zadań inwestycyjnych. Przy jej redagowaniu pracownicy kierowali się wskazówkami zawartymi w dokumentacji aplikacyjnej RFIL i PIS. Ponadto, w przypadku Laboratoriów Przyszłości oraz RFIL pracownicy Urzędu brali

⁵⁵ Stopa referencyjna NBP w I półroczu wynosiła od 1,75% do 5,75%, od 9 czerwca 2022 r. wzrosła do 6,00%, a od 8 września 2022 r. wynosiła 6,75%.

⁵⁶ Dalej: BGK.

⁵⁷ W 2020 r. Gmina dwukrotnie aplikowała o dofinansowanie tego samego zadania: Budowy parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz.nr 282/2 w Jasienicy i przebudową drogi dojazdowej.

⁵⁸ Przez elektroniczną skrzynkę podawczą do Wojewody.

⁵⁹ Dalej: aplikacja.

⁶⁰ Z czego trzy wnioski obejmowały całość przewidzianej inwestycji (jeden wniosek) i dwa etapy tej inwestycji (dwa wnioski), a dwa wnioski obejmowały różne zakresy tej samej inwestycji.

⁶¹ Tzw. „gmin górskich” z przeznaczeniem wnioskowanego dofinansowania na zakupy inwestycyjne lub inwestycje w ogólnodostępną infrastrukturę turystyczną oraz w infrastrukturę komunalną związaną z usługami turystycznymi.

⁶² Ponadto, na podstawie § 6 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 ust. 1 pkt 1 uchwały RM w sprawie RFIL Gmina wystąpiła do Wojewody z wnioskiem o uzyskanie dofinansowania w kwocie 2 352,1 tys. zł przewidzianej w załączniku nr 1 do ww. uchwały (w poz. 1766), z przeznaczeniem wyłącznie na pokrycie wydatków majątkowych.

udział w webinariach⁶³. W sytuacjach wątpliwych kontaktowano się telefonicznie z osobami wskazanymi do kontaktu w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim.

(akta kontroli: tom 2, str. 5-10, 637-641)

W ramach RFIL pięć z ośmiu zadań inwestycyjnych⁶⁴ dotyczyło budowy lub rozbudowy obiektów kubaturowych (w tym dwóch budynków przeznaczonych dla ochotniczych straży pożarnych, budynku ośrodka zdrowia, budynku obsługi rekreacyjnej i kulturalnej oraz siedziby zakładu komunalnego z zapleczem garażowym), a trzy przedsięwzięcia obejmowały budowę lub przebudowę trzech dróg gminnych i budowę parkingu z sanitariatami. W ramach PIS trzykrotnie wnioskowano o środki przeznaczone na dofinansowanie kompleksowej lub etapowej rozbudowy miejscowego układu drogowego, dwukrotnie o dofinansowanie budowy gminnej kanalizacji sanitarnej, dwukrotnie o dofinansowanie rozbudowy i przebudowy obiektów szkoły podstawowej oraz ochotniczej straży pożarnej, a w jednym przypadku o środki na dofinansowanie utworzenia punktu selektywnej zbiórki odpadów wraz z budową siedziby gminnego zakładu budżetowego. Uzasadniając potrzebę uzyskania dofinansowania we wnioskach złożonych w ramach postępowań konkursowych RFIL, wskazywano m.in. na: potrzebę zwiększenia dostępności do usług publicznych w centrum Gminy, pozytywny wpływ inwestycji na zrównoważony rozwój i życie całości lub określonej części (procentowego udziału) mieszkańców Gminy bądź na podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej miejscowej strefy ekonomicznej, potrzebę poprawy standardu funkcjonowania gminnych instytucji i jednostek budżetowych.

(akta kontroli: tom 2, str. 15-67, 74-92, 95-149)

2.2. Do dofinansowania ze środków FPC w ramach RFIL zakwalifikowane zostały trzy wnioski⁶⁵, na podstawie których Prezes Rady Ministrów⁶⁶ złożył dyspozycję wypłaty Gminie środków dofinansowania w łącznej kwocie 10 600,0 tys. zł⁶⁷. Nie udzielono dofinansowania w odniesieniu do sześciu wniosków aplikacyjnych, z czego jeden dotyczył zadania⁶⁸, na które Gmina uzyskała dofinansowanie w ramach kolejnego naboru wniosków. Zatem wartość wnioskowanego dofinansowania do realizacji pięciu zadań, na które go nie udzielono wyniosła 18 201,5 tys. zł.

W ramach PIS z ośmiu przekazanych wniosków, BGK udzielił Gminie wsparcia finansowego do realizacji trzech zadań inwestycyjnych, o łącznej wartości 16 999,8 tys. zł⁶⁹. Nie uzyskano dofinansowania do realizacji pięciu zgłoszonych

⁶³ Rodzaj internetowego seminarium prowadzonego i realizowanego zdalnie za pomocą technologii internetowych, które umożliwiają obustronną komunikację między prowadzącym spotkanie a uczestnikami, z wykorzystaniem wirtualnych narzędzi.

⁶⁴ W tym zadania, w którym środki wsparcia winny być przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie zakupów inwestycyjnych lub inwestycji w ogólnodostępną infrastrukturę turystyczną oraz w infrastrukturę komunalną związaną z usługami turystycznymi.

⁶⁵ W tym dwa zgłoszone w postępowaniach konkursowych i jeden wniosek dotyczący zadania z przeznaczeniem wnioskowanego dofinansowania na zakupy inwestycyjne lub inwestycje w ogólnodostępną infrastrukturę turystyczną oraz w infrastrukturę komunalną związaną z usługami turystycznymi.

⁶⁶ Dalej: PRM.

⁶⁷ (1) Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz.nr 282/2 w Jasienicy i przebudową drogi dojazdowej – kwota wnioskowanego dofinansowania 2 437,9 tys. zł, otrzymana 1 400,0 tys. zł; (2) Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową nr 4424S – kwota wnioskowanego dofinansowania 4 701,6 tys. zł, otrzymana 4 200,0 tys. zł, (3) Przebudowa drogi publicznej nr 490122S ("Szkolna") w sołectwach Biery i Świętoszówka w Gminie Jasienica, kwota wnioskowanego i otrzymanego dofinansowania 5 000,0 tys. zł.

⁶⁸ Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz.nr 282/2 w Jasienicy i przebudową drogi dojazdowej.

⁶⁹ (1) Rozbudowa układu drogowego w sąsiedztwie węzła drogi ekspresowej S52 w Jasienicy - etap II - kwota udzielonego dofinansowania 10 000,0 tys. zł, (2) Rozbudowa i przebudowa szkoły podstawowej w Iłownicy wraz ze zmianą zagospodarowania – kwota udzielonego dofinansowania 2 000,0 tys. zł, (3) Utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów wraz z budową siedziby Zakładu Komunalnego w Jasienicy – kwota udzielonego dofinansowania 4 999,8 tys. zł.

zadań, gdzie wartość wnioskowanego dofinansowania wyniosła łącznie 321 172,5 tys. zł.

(akta kontroli: tom 2, str. 5-10)

2.3. Przebieg oraz rzetelność sporządzania wniosków aplikacyjnych zbadano na podstawie dokumentacji wszystkich pięciu złożonych wniosków, które zostały rozpatrzone pozytywnie⁷⁰ w postępowaniach konkursowych RFIL (dwa wnioski⁷¹) i PIS (trzy wnioski⁷²) i wniosku zgłoszonego przez Gminę w ramach RFIL w postępowaniu niekonkursowym⁷³ oraz na próbie sześciu wniosków⁷⁴, na które Gmina nie uzyskała dofinansowania⁷⁵ (po trzy w postępowaniach konkursowych RFIL⁷⁶ i PIS⁷⁷). Zarówno w przypadku RFIL jak i w PIS Gmina nie uzyskała od PRM lub BGK decyzji o pozytywnym lub negatywnym rozpatrzeniu⁷⁸ wniosku, a informację o przyznaniu dofinansowania pracownicy Urzędu czerpali z publikacji zamieszczonych na stronie internetowej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (w ramach RFIL) lub aplikacji (i uzyskując w sposób elektroniczny od BGK wstępną promesę dofinansowania inwestycji w ramach PIS).

Wszystkie 12 analizowanych wniosków zostało zgłoszone przez Gminę Województwu Śląskiemu (w przypadku RFIL) oraz do BGK (w przypadku PIS) w odpowiednich terminach ustalonych dla poszczególnych naborów wniosków.

(akta kontroli: tom 2, str. 74-92, 132-149)

We wszystkich przypadkach zadania inwestycyjne były związane z przeciwdziałaniem skutkom społeczno-gospodarczym COVID-19. Kierownik RFZ⁷⁹ wyjaśniła, że dobór inwestycji objętych złożonymi wnioskami o dofinansowanie w ramach RFIL oraz PIS znajdował uzasadnienie w wytycznych zawartych w dokumentach programowych, w tym w uchwale RM w sprawie RFIL oraz w uchwale RM w sprawie PIS. Według Kierownik jednym z istotnych skutków pandemii wirusa COVID-19 jest spowolnienie gospodarcze i w ramach przeciwdziałania tej sytuacji autorzy programów zaplanowali pobudzenie gospodarki poprzez wsparcie finansowe dla różnego typu działań inwestycyjnych. Zdaniem ww. osoby część z dwóch zrealizowanych przez Gminę zadań⁸⁰ była bezpośrednio związana z przeciwdziałaniem epidemii COVID-19, bowiem powstała infrastruktura służąca podczas pandemii do obsługi punktu szczepień i zapewniająca możliwość odpowiedniej izolacji pacjentów. Natomiast zapewnienie większej przestrzeni użytkownikom szkoły, według tej osoby pozwala na lepsze dostosowanie jej do wymogów sanitarnych związanych z przeciwdziałaniem, zarażeniem wirusem COVID-19 i dalszemu rozprzestrzenianiu się wirusa. Kierownik wskazała też,

⁷⁰ W tym wnioski rozpatrzone częściowo pozytywnie.

⁷¹ (1) Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz.nr 282/2 w Jasienicy i przebudową drogi dojazdowej; (2) Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową nr 4424S.

⁷² (1) Rozbudowa układu drogowego w sąsiedztwie węzła drogi ekspresowej S52 w Jasienicy - etap II; (2) Rozbudowa i przebudowa szkoły podstawowej w Iłownicy wraz ze zmianą zagospodarowania; (3) Utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów wraz z budową siedziby Zakładu Komunalnego w Jasienicy.

⁷³ Przebudowa drogi publicznej nr 490122S ("Szkołna") w sołectwach Biery i Świętoszówka w Gminie Jasienica.

⁷⁴ O najwyższych wartościach wnioskowanego dofinansowania z FPC.

⁷⁵ Wnioski w całości rozpatrzone odmownie – tj. bez uzyskania dofinansowania.

⁷⁶ (1) Budowa Ośrodka Zdrowia w Międzyrzeczu Górnym; (1) Budowa siedziby Zakładu Komunalnego w Jasienicy wraz z zapleczem garażowym; (3) Przebudowa i rozbudowa budynku obsługi rekreacyjnej i kulturalnej przy boisku sportowym w Międzyrzeczu Dolnym.

⁷⁷ (1) Rozbudowa układu drogowego w sąsiedztwie węzła drogi ekspresowej S52 w Jasienicy - etap I; (2) Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Jasienica; (3) Rozbudowa układu drogowego w sąsiedztwie węzła drogi ekspresowej S52 w Jasienicy.

⁷⁸ Tj. o zakwalifikowaniu wniosku do dofinansowania bądź o nieprzyjęciu projektu do dofinansowania.

⁷⁹ Odpowiedzialna za końcową treść sporządzonych wniosków.

⁸⁰ (1) Budowa parkingu przy ośrodku zdrowia w Rudzicy i (2) Opracowanie dokumentacji projektowo kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły podstawowej w Świętoszówce.

że sześć zadań⁸¹ miało pośredni związek z przeciwdziałaniem COVID-19, ukierunkowanym na pobudzenie gospodarki. Jak wyjaśniła Kierownik RFZ: *podjęcie działań o charakterze inwestycyjnym pozwoliło na zaangażowanie w ich realizację podmiotów gospodarczych, które dzięki temu miały zapewnioną płynność finansową i mogły funkcjonować na rynku gospodarczym. Równocześnie pozwoliło to na utrzymanie miejsc pracy i zapobiegło rozprzestrzenianiu się bezrobocia. Ponadto głównym celem realizacji zadania „Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową 4424S” jest zapewnienie rozwoju gospodarczego gminy (wzrost potencjału inwestycyjnego Strefy Ekonomicznej). Budowa alternatywnego dojazdu do strefy pozwoli na rozładowanie natężenia ruchu na istniejącej drodze i dodatkowo upłynni ruch eliminując korki i nadmierną emisję zanieczyszczeń, przez co znacząco zmniejszy się negatywny wpływ na środowisko. Inwestycja będzie miała zasadniczy, pozytywny wpływ na życie wszystkich mieszkańców gminy. Projekt pobudzi wzrost gospodarczy obszaru, wpłynie na tworzenie nowych miejsc pracy i wzrost dochodów budżetu gminy a co za tym idzie przyczyni się do realizacji nowych inwestycji publicznych, dalszego wzrostu gospodarczego i ogólnego dobrostanu mieszkańców.*

Wójt potwierdził ww. wyjaśnienia.

(akta kontroli: tom 2, str. 74-92, 132-149, 637-642,
tom 4, str. 1112, 1118)

W przypadku ogółu wniosków aplikacyjnych wypełnione zostały wszystkie wymagane pola⁸². We wszystkich sześciu wnioskach złożonych w ramach RFIL ustalono dla wnioskowanych inwestycji efekty inwestycji w formie wskaźnikowej (pola 7b, 7c, 7e uzasadnienia w pięciu wnioskach wymagały formy wskaźnikowej, natomiast w polu 1.7 szóstego wniosku miała zostać podana wartość liczbową odpowiadającą spodziewanemu wzrostowi liczby turystów i odwiedzających). We wszystkich przypadkach zadeklarowano prawidłowo wartości obowiązkowych i fakultatywnych wskaźników, wyrażone w procentach lub w złotych. Wnioski ramach PIS nie przewidywały formułowania uzasadnienia i wskaźników.

Odnosząc się do sposobu ustalania przyjętych wskaźników i ich wartości Kierownik RFZ wskazała m.in. na brak szczegółowej instrukcji wypełniania wniosku, dużą ogólność wzoru i konstrukcji wniosku, konieczność przeprowadzania własnej indywidualnej interpretacji zapisów ujętych we wzorze wniosku oraz opracowywania i wyliczania wartości autorskich wskaźników dla zgłoszonych zadań. Według Kierownika, dokumentacja aplikacyjna nie określała: metodologii definiowania i konstruowania wskaźników, terminu w jakim wskaźniki powinny zostać osiągnięte ani sposobu pomiaru ich osiągnięcia.

(akta kontroli: tom 2, str. 74-92, 132-149)

W przypadku czterech (33,3%) z 12 analizowanych wniosków o dofinansowanie⁸³ złożonych w ramach RFIL i PIS w dacie sporządzenia i złożenia aplikacji przewidziane

⁸¹ (1) Rozbudowa budynku Jasienica 159 pod potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej w Jasienicy, (2) Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową 4424S, (3) Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz.nr 282/2 w Jasienicy i przebudową drogi dojazdowej, (4) Przebudowa drogi publicznej nr 490122S w sołectwach Biery i Świętoszówka w Gminie Jasienica, (5) Budowa parkingu przy ośrodku zdrowia w Rudzicy, (6) Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły podstawowej w Świętoszówce.

⁸² W przypadku trzech wniosków Gminy dedykowanych dla jednostek samorządu terytorialnego (dalej: jst), na terenie których działały i istniały zlikwidowane państwowe gospodarstwa rolne dołączono wymagane zaświadczenia oddziału terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. W przypadku pozostałych dziewięciu wniosków nie było obowiązku dołączania dodatkowych dokumentów.

⁸³ (1) Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz.nr 282/2 w Jasienicy i przebudową drogi dojazdowej; (2) Budowa Ośrodka Zdrowia w Międzyrzeczu Górnym; (3) Rozbudowa układu drogowego w sąsiedztwie węzła drogi ekspresowej S52 w Jasienicy - etap II; (4) Rozbudowa układu drogowego w sąsiedztwie węzła drogi ekspresowej S52 w Jasienicy - etap I.

nimi inwestycje objęte były uchwałami Rady Gminy w sprawie przyjęcia wieloletnich prognoz finansowych. W pozostałych ośmiu przypadkach (66,7%) przedmiotowe zadania inwestycyjne⁸⁴ nie były objęte planami przyjętymi przez organ stanowiący Gminy⁸⁵.

W tej sprawie Wójt i Kierownik RFZ wyjaśnili m.in., że Gmina wnioskowała o środki z FPC, które mogła, a nie musiała otrzymać. Ich zdaniem Gmina nie miała pewności, czy otrzyma jakiegokolwiek środki finansowe, które umożliwiłyby realizację wnioskowanych zadań. Zadania te wymagały bardzo dużych nakładów finansowych i z własnych środków Gmina nie miała możliwości ich sfinansowania. Dlatego dopiero uzyskanie dofinansowania przesądziło o realizacji zadań i wprowadzeniu ich do budżetu. Według Wójta i Kierownika wprowadzenie zadań do Wykazu Przedsięwzięć Wieloletniej Prognozy Finansowej⁸⁶ jest konieczne w momencie planowania realizacji zadania w latach. Jeżeli zadanie ma być wykonane w ciągu jednego roku budżetowego, to zadanie nie wymaga wprowadzenia do WPF. Takie zadanie jest realizowane na podstawie planu dochodów i wydatków ujętych w uchwale budżetowej danego roku. Zadanie, którego realizacja wykracza poza rok budżetowy, na podstawie zawartej umowy z terminem realizacji w latach, musi być wprowadzone do WPF, bowiem nie można zaciągnąć zobowiązania bez jego pokrycia w planie finansowym. Rada Gminy upoważniła Wójta do realizacji zadań zawartych w wykazie przedsięwzięć do WPF. Zadanie musi zostać wprowadzone do WPF w odpowiednich kwotach przed podpisaniem umowy. Zdaniem Wójta i Kierownika, dopiero po ogłoszeniu wyników przetargu znane są właściwe kwoty i terminy realizacji zadania. Część zadań, o których dofinansowanie z FPC wystąpiono we wnioskach, znajdowało się wcześniej w budżecie Gminy lub w wykazie przedsięwzięć do WPF, ponieważ ich realizację planowano z własnych środków. Kierownik RFZ wyjaśniła też, że dokumentacja aplikacyjna programów, w ramach których można było uzyskać dofinansowanie ze środków FPC, nie wymagała na etapie wnioskowania czy nawet realizacji inwestycji ujęcia zadania w WPF. Ponadto, zdaniem Kierownika terminy realizacji zadań zawarte we wnioskach o dofinansowanie są terminami zakładanymi, prawdopodobnymi, jednak nie wiążącymi dla wnioskodawcy.

Według wyjaśnień Wójta, nie było wymogu, aby na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie zadanie, o którego dofinansowanie Gmina występowała, było ujęte w WPF czy też w budżecie.

(akta kontroli: tom 2, str. 74-92, 132-208, 576-579)

We wniosku o uzyskanie środków z FPC dla gmin opisanych w załączniku nr 7⁸⁷ z przeznaczeniem wnioskowanego dofinansowania na zakupy inwestycyjne lub inwestycje w ogólnodostępną infrastrukturę turystyczną albo w infrastrukturę komunalną związaną z usługami turystycznymi, przedmiotem inwestycji była *Przebudowa drogi publicznej nr 490122 S („Szkolna”) w sołectwach Biery i Świętoszówka w Gminie Jasienica*.

(akta kontroli: tom 2, str. 41-44, 80-83)

⁸⁴ (1) Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową nr 4424S; (2) Przebudowa drogi publicznej nr 490122S („Szkolna”) w sołectwach Biery i Świętoszówka w Gminie Jasienica; (3) Budowa siedziby Zakładu Komunalnego w Jasienicy wraz z zapleczem garażowym; (4) Przebudowa i rozbudowa budynku obsługi rekreacyjnej i kulturalnej przy boisku sportowym w Międzyrzeczu Dolnym; (5) Rozbudowa i przebudowa szkoły podstawowej w Iłownicy wraz ze zmianą zagospodarowania; (6) Utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów wraz z budową siedziby Zakładu Komunalnego w Jasienicy; (7) Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Jasienica; (8) Rozbudowa układu drogowego w sąsiedztwie węzła drogi ekspresowej S52 w Jasienicy.

⁸⁵ W dacie sporządzenia i złożenia wniosku.

⁸⁶ Dalej: WPF.

⁸⁷ Do uchwały RM w sprawie RFIL.

W dziewięciu tj. w 75% z 12 analizowanych wnioskach aplikacyjnych przypadkach Urząd rzetelnie ustalił szacowany koszt lub przewidzianą wartość inwestycji, przy pomocy posiadanego kosztorysu inwestorskiego (w trzech przypadkach), informacji uzyskanych od projektanta (w dwóch przypadkach), na podstawie własnych szacunków zespołu pracowników Urzędu, poczynionych w oparciu o wcześniejszą dokumentację koncepcyjną z uwzględnieniem wzrostu kosztów budowy⁸⁸ (w dwóch przypadkach) lub na podstawie rozeznania rynkowego przeprowadzonego przez Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Urzędu⁸⁹. W przypadku pozostałych trzech (25%) wniosków, szacowaną wartość zadań oszacowano opierając się na podobieństwie planowanej inwestycji do innych ukończonych zadań.

Kierownik RFZ wyjaśniła, że Urząd na etapie składania ww. wniosków nie dysponował jeszcze kosztorysami. Wskazała, że wytyczne zawarte w dokumentacjach aplikacyjnych do RFIL oraz PIS nie zobowiązywały wnioskodawców (na etapie aplikowania) do posiadania kosztorysu. Według Kierownika przybliżoną wartość zadania (wskazaną we wniosku) oszacowano na podstawie posiadanych danych historycznych natomiast informacje z rynku wskazywały, iż ceny robót budowlanych rosną i będą rosły. Mając powyższe na uwadze i wiedząc, że zgodnie z wytycznymi w przypadku, gdy ostateczna wartość inwestycji ustalona w drodze postępowania przetargowego będzie wyższa od zakładanej wnioskiem nie będzie możliwości wnioskowania o podwyższenie kwoty dofinansowania zdecydowano o złożeniu wniosku na nieco podwyższoną wartość. Niestety jak się okazało nie doceniłszy rynku bowiem ostatecznie po przeprowadzeniu 2 postępowań przetargowych wartość inwestycji została ustalona na kwotę: 11 111,4 tys. zł.

(akta kontroli: tom 2, str. 47, 52, 55, 60, 74-92, 113, 118, 119, 132-149)

W przypadku dwóch pozytywnie rozpatrzonych wniosków o przyznanie Gminie dofinansowania w ramach RFIL⁹⁰, Urząd przystąpił do fazy ich rzeczowej realizacji, natomiast w jednym przypadku⁹¹ realizacja rzeczowa zadania nie została rozpoczęta. Urząd w dniu 30 września 2022 r. potwierdził odbiór zamówionej dokumentacji projektowej wraz z pozwoleniami i wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pozwalającej na wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i rozpoczęcie realizacji tej inwestycji.

W przypadku dwóch z trzech rozpatrzonych pozytywnie wniosków o dofinansowanie⁹², złożonych w ramach PIS, Urząd przekazał kompletne oświadczenia o ogłoszeniu postępowania zakupowego, według wzoru określonego Załącznikiem nr 7a do Regulaminu wydanego przez BGK i w terminie zgodnym z postanowieniami punktu 4 wstępnej Promesy, ze zmianą wynikającą z § 1 ust. 2 pkt 6 tiret pierwsze uchwały nr 87/2022 z 26 kwietnia 2022 r. Rady Ministrów zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych⁹³. W trzecim przypadku⁹⁴, Gmina posiadając promesę BGK, do dnia 20 października 2022 r. nie wszczęła postępowania

⁸⁸ Szacowanie zostało potwierdzone danymi kosztowymi z 2020 r. i notatką służbową podpisaną przez Kierownika RFZ.

⁸⁹ Co zostało udokumentowane notatką służbową i materiałami porównawczymi.

⁹⁰ (1) Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz.nr 282/2 w Jasienicy i przebudową drogi dojazdowej i (2) Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową nr 4424S.

⁹¹ Przebudowa drogi publicznej nr 490122S ("Szkołna") w sołectwach Biery i Świętoszówka w Gminie Jasienica.

⁹² (1) Rozbudowa i przebudowa szkoły podstawowej w Iłownicy wraz ze zmianą zagospodarowania; (2) Utworzenie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów wraz z budową siedziby Zakładu Komunalnego w Jasienicy.

⁹³ Tj. do 9 miesięcy od udostępnienia Urzędowi wstępnej promesy.

⁹⁴ Rozbudowa układu drogowego w sąsiedztwie węzła drogi ekspresowej S52 w Jasienicy - etap II.

o udzielenie zamówienia publicznego, natomiast dziewięćmiesięczny termin przekazania przedmiotowego oświadczenia upłynie w dniu 14 marca 2023 r.

(akta kontroli: tom 2, str. 134, 137, 140, 209, 229-251, 435-457)

W ośmiu wnioskach aplikacyjnych, w polach zawierających uzasadnienie inwestycji, jak też w innych polach tekstowych nie przekroczono wymaganej liczby znaków, określonej wzorem wniosku o dofinansowanie⁹⁵. Jednocześnie w czterech wnioskach aplikacyjnych złożonych w ramach RFIL⁹⁶ (tj. w 33,3% wszystkich 12 zbadanych wniosków) stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej liczby znaków (o 10% i więcej od maksymalnej liczby 500 znaków⁹⁷) w polu dotyczącym przedstawienia przedmiotu i krótkiego opisu inwestycji⁹⁸ lub w polach tekstowych poświęconym uzasadnieniom inwestycji lub przyjętym wskaźnikom w trzech wnioskach⁹⁹.

Kierownik RFZ wyjaśniła, że po konsultacjach telefonicznych przeprowadzanych z pracownikiem Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego¹⁰⁰, uzyskała informację, iż przekroczenie liczby znaków nie będzie miało wpływu na ewentualny wybór wniosku.

(akta kontroli: tom 2, str. 41, 48, 55, 63, 64, 74-92, 81, 85, 88, 132-149, 637-647)

b) Wykorzystanie środków z Funduszu.

2.4. Szczegółową kontrolą objęto realizację rzeczową inwestycji skutkującą wydatkowaniem środków z FPC¹⁰¹ uzyskanych przez Gminę na podstawie trzech wniosków o dofinansowanie złożonych w ramach RFIL¹⁰²:

(1) z 4 sierpnia 2020 r. o uzyskanie środków FPC na podstawie § 2 ust. 1 pkt 1 uchwały RM w sprawie RFIL w kwocie 2 352,1 tys. zł¹⁰³ przeznaczonych na wydatki majątkowe;

(2) z 30 września 2020 r. o dofinansowanie inwestycji pn. *Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową nr 4424S* (kwota przyznanego dofinansowania: 4 200,0 tys. zł);

(3) z 16 grudnia 2020 r. (skorygowanego 23 grudnia 2020 r.) o dofinansowanie inwestycji pn. *Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz. nr 282/2 w Jasienicy i przebudową drogi dojazdowej* (kwota przyznanego dofinansowania: 1 400,0 tys. zł).

(akta kontroli: tom 2, str. 5, 15, 21-31, 35-38, 74-79)

Ad. (1) Ze środków FPC, które Gmina uzyskała w dniu 4 września 2020 r. w kwocie 2 352,1 tys. zł, sfinansowano w 2020 i 2021 r. wyłącznie wydatki majątkowe (nakłady na roboty budowlane oraz na zlecone usługi inspektorów nadzoru inwestorskiego) związane z realizacją dwóch zadań inwestycyjnych zakończonych rzeczowo¹⁰⁴

⁹⁵ Wprowadzonego uchwałą RM w sprawie RFIL oraz regulaminami określającymi tryb i sposób składania wniosków o dofinansowanie w ramach PIS, wydanymi przez BGK i zatwierdzonymi przez PRM (edycji pierwszej, drugiej i trzeciej).

⁹⁶ (1) Przebudowa drogi publicznej nr 490122S ("Szkoła") w sołectwach Biery i Świętoszówka w Gminie Jasienica; (2) Budowa Ośrodka Zdrowia w Międzyrzeczu Górnym; (3) Budowa siedziby Zakładu Komunalnego w Jasienicy wraz z zapleczem garażowym; (4) Przebudowa i rozbudowa budynku obsługi rekreacyjnej i kulturalnej przy boisku sportowym w Międzyrzeczu Dolnym.

⁹⁷ Limitu wprowadzonego załącznikami nr 3a, 4 i 8 do uchwały RM w sprawie RFIL (wzorami wniosków o dofinansowanie).

⁹⁸ Lub Opisu inwestycji.

⁹⁹ (1) Budowa Ośrodka Zdrowia w Międzyrzeczu Górnym; (2) Budowa siedziby Zakładu Komunalnego w Jasienicy wraz z zapleczem garażowym; (3) Przebudowa i rozbudowa budynku obsługi rekreacyjnej i kulturalnej przy boisku sportowym w Międzyrzeczu Dolnym.

¹⁰⁰ Zajmującym się wnioskami.

¹⁰¹ Do czasu wszczęcia niniejszej kontroli NIK, tj. przed dniem 21 września 2022 r.

¹⁰² Do czasu wszczęcia kontroli Gmina nie uzyskała i nie wydatkowała środków FPC przyznanых w ramach PIS. Celem analizy było ustalenie i ocena efektywności wykorzystania przez Gminę uzyskanych środków FPC.

¹⁰³ Przewidzianej dla Gminy w załączniku nr 1 do ww. uchwały.

¹⁰⁴ (1) Budowa parkingu obok Ośrodka Zdrowia w Rudzicy (w 2020 r. na roboty budowlane wydatkowano 307,0 tys. zł a na nadzór inwestorski 3,0 tys. zł; łącznie: 310,0 tys. zł); (2) Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły w Świętoszówce (w 2020 i 2021 r. na roboty

i jednego zadania będącego nadal¹⁰⁵ w trakcie realizacji¹⁰⁶, ujęte w fakturach zaewidencjonowanych w ewidencji księgowej w Urzędzie oraz w wyciągach bankowych konta wydatkowego środków finansowych FPC - RFIL. Gmina wydatkowała 2 352,1 tys. zł, tj. 100% uzyskanych środków FPC. Nie zostały one wydatkowane na refundację wcześniej poniesionych wydatków, a zostały w całości przeznaczone na pokrycie aktualnych (wówczas) wydatków inwestycyjnych (majątkowych) Gminy, zgodnie z § 3 ust. 1 i 2 uchwały RM w sprawie RFIL oraz z treścią oświadczenia zawartego we wniosku o uzyskanie środków FPC z 4 sierpnia 2020 r. W przypadku dwóch z ww. przedsięwzięć: *Budowa parkingu obok Ośrodka Zdrowia w Rudzicy* i *Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły w Świętoszówce* środki FPC wydatkowano w wysokości oraz w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań¹⁰⁷. Natomiast w przypadku *Rozbudowy budynku Jasienica 159 działka 406 pod potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej w Jasienicy* zawarto z wykonawcą robót pięć aneksów do umowy z 30 października 2019 r. zwiększających wysokość wynagrodzenia i wydłużających termin zakończenia realizacji przedmiotu zamówienia łącznie o pięć miesięcy, tj. do 31 sierpnia 2022 r. i do czasu zakończenia kontroli NIK¹⁰⁸ prace budowlane nie zostały zakończone.

(akta kontroli: tom 2, str. 717, 774, tom 4, str. 950-957, 978-1005)

Gmina na realizację ww. przedsięwzięć zawarła pisemne umowy (wraz z aneksami), których przedmiotem były roboty budowlane, bądź usługi nadzoru inwestorskiego. Wydatki były udokumentowane fakturami, częściowymi i końcowymi protokołami odbioru robót, kosztorysami powykonawczymi i wyciągami bankowymi. Poniesione nakłady inwestycyjne zostały ujęte w podziałkach klasyfikacji budżetowej (działy, rozdziały, paragrafy) zgodnie z charakterem tych wydatków. Do dnia zakończenia kontroli efektem poniesionych wydatków z uzyskanego dofinansowania było zakończenie w dniach 30 listopada 2020 r. i 30 stycznia 2022 r. realizacji dwóch inwestycji, co było udokumentowane dwoma protokołami odbioru robót (końcowymi), zawiadomieniem Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla Powiatu Bielskiego¹⁰⁹ o zakończeniu budowy parkingu w Rudzicy oraz uzyskanym zaświadczeniem tego organu o przyjęciu zawiadomienia Urzędu o zakończonej rozbudowie części szkoły w Świętoszówce¹¹⁰. W przypadku rozbudowy budynku Jasienica 159, inwestycja ta do dnia zakończenia kontroli nie była zakończona.

(akta kontroli: tom 4, str. 892, 896, 900-904, 910, 916-921, 926, 1007-1012, 1034-1037, 1042-1049, 1138-1140)

Ad. (2) Gmina otrzymała środki FPC przeznaczone na dofinansowanie realizacji przedsięwzięcia *Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową nr 4424S* (kwotę 4 200,0 tys. zł) w dniu 16 grudnia 2020 r. Środki te były wydatkowane przez Gminę w 2022 r. na cel określony wnioskiem aplikacyjnym, tj. na rzeczową realizację powyższej inwestycji, w tym pokrywanie kosztu robót budowlanych oraz usług nadzoru inwestorskiego. Kwoty wydatków były ujęte w fakturach ujętych w ewidencji księgowej Urzędu oraz w wyciągach bankowych konta wydatkowego środków finansowych FPC - RFIL. Do 15 września 2022 r. wartość zrealizowanych ze środków FPC wydatków Gminy

---

budowlane wydatkowano 1 063,3 tys. zł a na nadzór inwestorski w 2020 r. wydatkowano 13,9 tys. zł, łącznie 1 077,2 tys. zł).

¹⁰⁵ Do dnia 16 listopada 2022 r.

¹⁰⁶ Rozbudowa budynku Jasienica 159 działka 406 pod potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej w Jasienicy (w 2020 r. na roboty budowlane wydatkowano 954,0 tys. zł a na nadzór inwestorski wydatkowano 10,9 tys. zł, łącznie 964,9 tys. zł).

¹⁰⁷ Z uwzględnieniem postanowień zawartych aneksów do umowy z wykonawcą pierwszej z ww. inwestycji.

¹⁰⁸ Tj. do 17 listopada 2022 r.

¹⁰⁹ Dalej: PINB.

¹¹⁰ PINB nie wniósł sprzeciwu do podjęcia użytkowania obiektu.

wyniosła 2 158,8 tys. zł stanowiąc 51,4% uzyskanego dofinansowania. Natomiast łączna wartość ww. nakładów inwestycyjnych wynikająca z faktur zaksięgowanych w koszty roku 2021 (138,1 tys. zł) i 2022 (1 993,8 tys. zł do 12 września 2022 r.) stanowiła 53,4% kwoty nakładów przewidzianych umowami z 14 i 24 września 2021 r. (na roboty budowlane i nadzór inwestorski). Wydatków na realizację przedsięwzięcia dokonano w prawidłowym trybie wynikającym z ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹¹¹ (na roboty budowlane) oraz bez zastosowania przepisów ww. ustawy (na usługi nadzoru inwestorskiego). Udzielenie w dniu 14 września 2021 r. zamówienia publicznego na roboty budowlane o wartości 3 979,4 tys. zł brutto nastąpiło po przeprowadzonym postępowaniu w trybie podstawowym z możliwością negocjacji, na podstawie art. 275 pkt 2 ww. ustawy. W dniu 10 października 2022 r. podpisano aneks nr 1/2022 do umowy zmieniający zaplanowany termin realizacji inwestycji. Zamówienia na pełnienie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego nad robotami budowlanymi wykonywanymi w ramach inwestycji o wartości 59,7 tys. zł brutto udzielono w dniu 24 września 2021 r.¹¹². Wykonawca prowadził wymagany art. 45 ust. 1 ustawy Pb dziennik budowy.

(akta kontroli: tom 2, str. 443, 459, 497-517, 552-555, 557, tom 4, str. 439, 508-604, 1166-1174)

Środki FPC były wydatkowane zgodnie z założeniami przedsięwzięcia zawartymi we wniosku aplikacyjnym. Wydatki zostały należycie udokumentowane, Gmina posiadała m.in. pisemne umowy, aneks, harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji inwestycji, faktury, częściowe protokoły odbioru robót, kosztorysy powykonawcze i wyciągi bankowe.

(akta kontroli: tom 2, str. 435, 443, 458-493, 470-471, 552, 555, 558-570, tom 4, str. 1166-1174)

Ad. (3) Przyznane w wysokości 1 400,0 tys. zł środki FPC na dofinansowanie realizacji rzeczowej przedsięwzięcia *Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz. nr 282/2 w Jasienicy i przebudową drogi dojazdowej* Gmina otrzymała w dniu 7 kwietnia 2021 r. Środki te zostały wydatkowane przez Gminę w 2022 r. na cel określony wnioskiem aplikacyjnym - na pokrycie kosztu robót budowlanych związanych z ww. inwestycją. Wydatki zostały odpowiednio ujęte w fakturach zaksięgowanych w ewidencji Urzędu oraz w wyciągach bankowych konta wydatkowego środków finansowych FPC - RFIL. Do 9 listopada 2022 r. łączna wartość kosztów inwestycyjnych (nakładów) poniesionych przez Gminę na wykonanie ww. inwestycji wyniosła 3 127,7 tys. zł, z czego 3 101,5 tys. zł stanowiły koszty robót budowlanych (w tym 1 400,0 tys. zł kosztu poniesionego z uzyskanego dofinansowania¹¹³), 24,8 tys. zł stanowiły koszty nadzoru inwestorskiego a 1,4 tys. zł stanowiły koszty przyłącza do sieci elektroenergetycznej i opłaty za użytkowanie gruntów pokrytych wodami. Wartość nakładów poniesionych ze środków Funduszu stanowiła 44,8% ich łącznej kwoty zaksięgowanej przez Urząd do 9 listopada 2021 r. Wydatków na realizację przedsięwzięcia dokonywano w prawidłowym trybie wynikającym z ustawy Pzp (na roboty budowlane) oraz bez zastosowania przepisów ww. ustawy (na usługi nadzoru inwestorskiego). Udzielenie w dniu 27 kwietnia 2022 r. zamówienia na roboty budowlane o wartości 4 713,8 tys. zł brutto poprzedziło postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzone na podstawie art. 275 pkt 2 ww. ustawy, w trybie podstawowym z możliwością negocjacji. Zamówienia na pełnienie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego, w tym nad

¹¹¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.; dalej: Pzp.

¹¹² Bez zastosowania przepisów ustawy Pzp, stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 1, z uwagi na fakt, iż oszacowana wartość zamówienia nie przekraczała ustawowego progu 130,0 tys. zł.

¹¹³ tj. 100% pozyskanej kwoty.

budową parkingu z rozbudową drogi o wartości do 54,3 tys. zł brutto udzielono w dniu 25 stycznia 2022 r.¹¹⁴

(akta kontroli: tom 2, str. 221-237, 253-258, 278-279, 296-297, 315-316, 330-331, 338, 340, 364-380, tom 4, str. 1166-1174)

Środki FPC wydatkowano zgodnie z założeniami przedsięwzięcia zawartymi we wniosku aplikacyjnym. Wydatki zostały należycie udokumentowane, Gmina posiadała m.in. pisemne umowy, aneks, harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji inwestycji, faktury, częściowe protokoły odbioru robót, kosztorysy powykonawcze i wyciągi bankowe.

(akta kontroli: tom 2, str. 221-252, 338, tom 4, str. 1110, 1166-1174)

2.5. Po uzyskaniu informacji o przyznanej dofinansowaniu zadania pn. *Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz. nr 282/2 w Jasienicy i przebudową drogi dojazdowej* Wójt prawidłowo poinformował PRM za pośrednictwem Wojewody o zmianie ww. pierwotnej nazwy zadania¹¹⁵. Wynikło to z uzyskanego pozwolenia na budowę dla przedmiotowej inwestycji. Według pisma Wójta z dnia 31 marca 2022 r. zakres prac był tożsamy z zakresem, który został ujęty we wniosku o dofinansowanie.

(akta kontroli: tom 4, str. 1166-1174)

2.6. Odpowiadając na pytanie w jaki sposób monitorowano efekty uzyskane przez Gminę ze środków Funduszu i jakie działania podejmowano i wykonano na rzecz zapewnienia efektywności poniesionych i ponoszonych wydatków Wójt podał, że przy realizacji zadań: *Rozbudowa budynku Jasienica 159 działka 406 pod potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej w Jasienicy; Przebudowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz. 282/2 w Jasienicy i rozbudową przyległej drogi oraz Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową 4424S* w celu najbardziej efektywnego monitorowania procesu realizacji pod względem jakości wykonania robót, nadzór inwestorski zlecono firmie zewnętrznej. Dokonywano odbiorów częściowych kontrolując stan zaawansowania inwestycji. Inspektorzy nadzoru na bieżąco dokonywali kontroli jakości i postępu robót w ramach powierzonych im obowiązków. Według Wójta zadania *Rozbudowa budynku Jasienica 159 działka 406 pod potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej w Jasienicy i Przebudowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz. 282/2 w Jasienicy i rozbudową przyległej drogi* były monitorowane na bieżąco ze względu na miejsce prowadzonych prac, zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie budynku Urzędu.

Odnosząc się do ww. wyjaśnień NIK zauważa, że poza częściowymi i końcowymi protokołami odbioru robót budowlanych (prac), jednym z narzędzi monitorowania efektów uzyskiwanych ze środków Funduszu są mierniki efektywności zadań realizowanych z FPC, których dla niektórych zadań w Gminie nie określono, co przedstawiono w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości” w obszarze pierwszym niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli: tom 4, str. 1111-1118)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Środki Funduszu zostały wydatkowane przez Gminę na cele określone wnioskami aplikacyjnymi, tj. na pokrycie kosztu robót budowlanych związanych z dwoma zrealizowanymi i dwoma inwestycjami będącymi w fazie realizacji oraz jednej

¹¹⁴ Bez zastosowania przepisów ustawy Pzp, stosownie do treści art. 2 ust. 1 pkt 1, z uwagi na fakt, iż oszacowana i zaplanowana wartość zamówienia nie przekraczała kwoty 130,0 tys. zł.

¹¹⁵ Zmieniona nazwa tego zadania to: Budowa parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na dz. nr 282/2 w Jasienicy i rozbudową przyległej drogi.

oczekującej na przeprowadzenie końcowego odbioru wykonanych robót. Zrealizowane wydatki były odpowiednio ujęte w fakturach zaksięgowanych w ewidencji Urzędu oraz w wyciągach bankowych konta wydatkowego środków finansowych RFIL.

3. Wykonywanie obowiązków sprawozdawczych

Opis stanu
faktycznego

3.1. W Urzędzie sporządzono¹¹⁶ i przekazano następujące sprawozdania (informacje, rozliczenia) z wykonania planów finansowych w latach 2020-2022 (I połowa) i/lub uzyskania efektów rzeczowych z Funduszu:

1) *Informację o wykorzystaniu środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na inwestycyjne zadania dla jednostek samorządu terytorialnego do końca 2020 roku*¹¹⁷, sporządzoną na podstawie § 13 uchwały RM w sprawie RFIL. Informacja o wykorzystaniu środków RFIL za 2020 r. została przekazana terminowo¹¹⁸ z dniem 21 stycznia 2021 r. do Wojewody przez elektroniczną skrzynkę podawczą¹¹⁹, podpisana była przez osoby uprawnione, tj. Wójta i Skarbnika Gminy. Powyższa Informacja (...) została błędnie wypełniona (w kolumnie trzeciej i czwartej), tzn. w kolumnie trzeciej zamiast w czwartej wykazano *Udział wydatków ze środków FPC w wydatku majątkowym* (a działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej nie były zagregowane), jak i brak było danych dotyczących *Wartości wydatku majątkowego* (w rozbiu na działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej), które powinny zostać wykazane w kolumnie trzeciej.

(akta kontroli: tom 3, str. 8-12, 29-33)

Pierwsza korekta ww. Informacji o wykorzystaniu środków RFIL za 2020 r.¹²⁰ z dniem 25 stycznia 2021 r. została wysłana do Wojewody z uwagi na pismo Wojewody¹²¹ z poleceniem weryfikacji złożonej informacji oraz zsumowania wartości wydatków majątkowych i towarzyszącym im środkom FPC poniesionych w ramach jednego działu i rozdziału w jednym wierszu informacji. Ponadto zwrócono uwagę, że w kolumnie trzeciej informacji należało wpisać wartość sumy wydatków majątkowych poniesionych narastająco na daną inwestycję, jeżeli było ich kilka w danym dziale i rozdziale to należało podać ich sumę, a w czwartej kolumnie informacji należało podać udział towarzyszących im środków z FPC (i obok w nawiasie napisać ich wartość). Powyższa korekta została wykonana niepoprawnie, bowiem dane dotyczące *Udziału wydatków FPC w wydatku majątkowym* zawarte były nadal w kolumnie trzeciej (w rozbiu na działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej), a powinny być wykazane w kolumnie czwartej, tym samym kolumna trzecia nie zawierała *Wartości wydatku majątkowego* (w rozbiu na działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej).

(akta kontroli: tom 3, str. 8-12, 34-39)

Natomiast druga korekta ww. Informacji o wykorzystaniu środków RFIL za 2020 r.¹²² (z uwagi na pismo Wojewody¹²³) została wykonana poprawnie i została przesłana do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego¹²⁴ 28 stycznia 2021 r.

(akta kontroli: tom 3, str. 8-12, 40-45)

¹¹⁶ W przypadku - Rozliczeń środków na dopłaty do czynszu (...), zostały one sporządzone przez GOPS.

¹¹⁷ Dalej: Informacja o wykorzystaniu środków RFIL za 2020 r.

¹¹⁸ Obowiązek przesłania informacji był do dnia 30 stycznia 2021 r.

¹¹⁹ Dalej: ePUAP.

¹²⁰ Pierwsza korekta podpisana była przez osoby uprawnione, tj. Skarbnika Gminy i Zastępcę Wójta Gminy Jasienica.

¹²¹ Nr RWIIB.801.33.2021 z dnia 22 stycznia 2021 r.

¹²² Druga korekta podpisana była przez osoby uprawnione, tj. Skarbnika Gminy i Zastępcę Wójta Gminy Jasienica.

¹²³ Nr RWIIB.801.33.2021 z dnia 26 stycznia 2021 r.

¹²⁴ Dalej: SUW.

Dane w Informacji o wykorzystaniu środków RFIL za 2020 r. przedstawiały klasyfikację budżetową, wartość wydatku majątkowego wykazaną ogółem w zakresie danych działów i rozdziałów oraz udział wydatków ze środków FPC w wydatku majątkowym.

(akta kontroli: tom 3, str. 48-142)

Wzór Informacji (...) ¹²⁵ nie przewidywał nazw zadań, dane w zakresie wydatków dotyczyły następujących zadań inwestycyjnych:

- *Budowy parkingu obok Ośrodka Zdrowia w Rudzicy* (dział 600 rozdział 60016) ¹²⁶,
- *Rozbudowy budynku Jasienica 159 działka nr 406 pod potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej w Jasienicy* (dział 700, rozdział 70005) ¹²⁷; oraz
- *Opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły w Świętoszówce* (dział 801, rozdział 80101) ¹²⁸.

(akta kontroli: tom 3, str. 3-7, 13-20)

W Informacji za 2020 r. wykazano przyznane środki z RFIL w pełnej kwocie, tj. 6 552,1 tys. zł ¹²⁹, jak i środki wydatkowane w rozbiciu na poszczególne działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej, które łącznie wynosiły 2 275,9 tys. zł ¹³⁰. Informacja za 2020 r. sporządzana była na podstawie komputerowej ewidencji księgowej ¹³¹, jak i dokumentów źródłowych, tj. faktur (za roboty budowlane, jak i nadzory inwestorskie). W 2020 r. wykorzystano 34,7 % środków z RFIL.

(akta kontroli: tom 3, str. 13-20, 46-52, 53-142, 659-665)

Wzór Informacji (...) stanowiący załącznik do uchwały RM w sprawie wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych nie przewidywał prezentacji efektywności wydatkowania środków ani uzyskanych efektów rzeczowych. W 2020 r. zakończono *Budowę parkingu przy Ośrodku Zdrowia w Rudzicy* i oddano go do użytku ¹³². Ponadto w przypadku zadania *Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły w Świętoszówce* osiągnięto efekt częściowy w postaci wykonania dokumentacji projektowo-kosztorysowej.

(akta kontroli: tom 4, str. 819, 836-837d)

1a) *Informację o wykorzystaniu środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na inwestycyjne zadania dla jednostek samorządu terytorialnego do końca 2021 roku* ¹³³, sporządzono na podstawie § 13 uchwały RM w sprawie wsparcia na realizację zadań

¹²⁵ We wzorze Informacji (...) podano, że jst mają wypełnić ją narastająco.

¹²⁶ Zadanie rozpoczęte i zakończone w 2020 r., wydatki łącznie na to zadanie wyniosły 316,8 tys. zł, z czego środki z RFIL 309,9 tys. zł (co stanowiło 97,86 % w wydatkach ogółem) – dane wykazane w Informacji za 2020 r. w dziale 600 rozdziale 60016...

¹²⁷ W 2020 r. wydatki łącznie na to zadanie wynosiły 2 981,3 tys. zł, z czego wydatki z RFIL 964,9 tys. zł. (co stanowiło 32,37 % w wydatkach ogółem) - dane wykazane w Informacji za 2020 r. w dziale 700 rozdziale 70005.

¹²⁸ W 2020 r. wydatki łącznie na to zadanie wynosiły 1 792,7 tys. zł, z czego wydatki z RFIL 1 001 tys. zł (co stanowiło 55,84 % w wydatkach ogółem) - dane wykazane w Informacji za 2020 r. w dziale 801 rozdziale 80101.

¹²⁹ W pełnych zł. Na konto dochodowe Urzędu wpłynęły dwa przelewy od Wojewody, tj.: pierwszy 4 września 2020 r. – 2 352,1 tys. zł i drugi 16 grudnia 2020 r. 4 200 tys. zł na zadanie pn. Budowa drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową 4424S.

¹³⁰ Ostatnia faktura zapłacona była 30 grudnia 2020 r.

¹³¹ W systemie Rekord FK. Dalej: komputerowej ewidencji księgowej.

¹³² Końcowy – Protokół odbioru robót z 11 grudnia 2020 r.

¹³³ Dalej: Informacja za 2021 r.

inwestycyjnych. Informacja za 2021 r. została przekazana Wojewodzie terminowo¹³⁴ z dniem 24 stycznia 2022 r. przez ePUAP i została podpisana przez osoby uprawnione, tj. Wójta i Skarbnika Gminy.

(akta kontroli: tom 3, str. 8-12, 143-146)

Wzór *Informacji za 2021 r.* nie przewidywał nazw zadań, dane te dotyczyły wydatków w zakresie następujących zadań inwestycyjnych¹³⁵:

- Budowy parkingu obok Ośrodka Zdrowia w Rudzicy, Budowy drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną w Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową 4424S (dział 600 rozdział 60016)¹³⁶;
- Rozbudowy budynku Jasienica 159 działka nr 406 pod potrzeby Ochotniczej Straży Pożarnej w Jasienicy (dział 700, rozdział 70005)¹³⁷,
- Opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły w Świętoszówce (dział 801, rozdział 80101)¹³⁸.

W informacji za 2021 r. wartość wydatków majątkowych w poszczególnych działach była zgodna z zapisami w komputerowej ewidencji księgowej dotyczącej realizacji poszczególnych zadań przypisanych do danego działu (ujmowano wszystkie wydatki od momentu rozpoczęcia realizacji zadania).

(akta kontroli: tom 3, str. 3-7, 13-20, 148-175)

Informacja za 2021 r. sporządzona była narastająco, wykazano w niej przyznane środki z RFIL w pełnej kwocie, tj. 12 952,1 tys. zł¹³⁹, jak i wydatki w rozbiciu na poszczególne działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej, które łącznie wynosiły 2 492,3 tys. zł¹⁴⁰.

W 2021 r. ze środków RFIL wykorzystano kwotę w wysokości 216,4 tys. zł. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. wykorzystano 19,2 % otrzymanych środków z RFIL. Na dzień 30 czerwca 2022 r. Gmina nie wykorzystwała środków z RFIL na łączną kwotę 10 459,8 tys. zł¹⁴¹.

(akta kontroli: tom 3, str. 13-20, 147-175, 671-717)

¹³⁴ Termin wysłania był do dnia 30 stycznia 2022 r.

¹³⁵ Informacje uzupełniane były narastająco.

¹³⁶ W dziale 600 rozdziale 60016 wykazano kwoty łącznie, a dotyczyły one zadania Budowy parkingu przy Ośrodku Zdrowia w Rudzicy – zakończonego w 2020 r. oraz Budowy drogi łączącej Niskoemisyjną Strefę Ekonomiczną (...) wykazana w Informacji za 2021 r. łącznie na wartość 450,2 tys. zł, z czego wydatki w zakresie pierwszego zadania w 2020 r. wynosiły 310 tys. zł, a wydatki w zakresie drugiego zadania w 2021 r. wynosiły – 140,2 tys. zł.

¹³⁷ Dane narastająco, kwota przedstawiona w Informacji za 2021 r. – zadanie zakończone w 2020 r. na kwotę 964,9 tys. zł.

¹³⁸ Dane w Informacji za 2021 r. przedstawione narastająco w dziale 801 rozdziale 80101 kolumnie czwartej dotyczyły wydatków ze środków RFIL na zadanie w kwocie 1 077,2 tys. zł (z czego wydatki z 2020 – 1 001 tys. zł i wydatki z 2021 r. 76 tys. zł).

¹³⁹ W pełnych zł. Na konto dochodowe Urzędu wpłynęły dwa przelewy od Wojewody, tj.: pierwszy 30 marca 2021 r – 5 000 tys. zł i drugi 7 kwietnia 2021 r. 1 400 tys. zł. W Informacji za 2021 r. środki otrzymane wykazane były narastająco, tj. 6 552,1 tys. zł – 2020 plus 6 400 tys. zł – 2021 r.

¹⁴⁰ Ostatnia faktura zapłacona była 31 grudnia 2021 r. Wydatki w 2020 r. łącznie wynosiły – 2 275,9 tys. zł, a w 2021 – 216,4 tys. zł. (Gmina w okresie od stycznia 2022 r. – 30 czerwca 2022 r. nie poniosła wydatków ze środków RFIL na zadania).

¹⁴¹ Środki otrzymane z RFIL (według tzw. algorytmu) w kwocie 2 352,1 tys. zł zostały do 30 czerwca 2022 r. wykorzystane w 100%. Środki na Budowę drogi łączącej niskoemisyjną strefę ekonomiczną Międzyrzeczu Dolnym z drogą powiatową 4424S w kwocie 4 200 tys. zł zostały wykorzystane w kwocie 140,2 tys. zł, pozostała do rozliczenia kwota 4 059,8 tys. zł. Środki uzyskane na Przebudowę drogi publicznej nr 490122S w sołectwach Biery i Świętoszówka w Gminie Jasienica w kwocie 5 000 tys. zł i na Budowę parkingu wraz z budynkiem sanitariatów na działce dz. nr 282/2 w Jasienicy i rozbudową drogi przyległej w kwocie 1 400 tys. zł do 30 czerwca 2022 r. nie były wykorzystane.

Informacja za 2021 r. sporządzana była na podstawie komputerowej ewidencji księgowej, jak i dokumentów źródłowych, tj. faktur (za roboty budowlane, jak i nadzory inwestorskie).

(akta kontroli: tom 3, str.149-175)

Wzór Informacji (...) stanowiący załącznik do ww. uchwały RM w sprawie wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych nie przewidywał prezentacji efektywności wydatkowania środków, ani uzyskanych efektów rzeczowych. Do 30 czerwca 2022 r. zakończono *Budowę parking przy Ośrodku Zdrowia w Rudzicy* (w roku 2020) i *Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wraz z realizacją rozbudowy budynku szkoły w Świętoszówce*¹⁴² (w roku 2022). Wniosek o uzyskanie środków z FPC¹⁴³, na podstawie którego Gmina otrzymała środki na realizację powyższych inwestycji nie zakładał efektów rzeczowych, jak i nie przewidywał zakresu dotyczącego przedmiotu umowy i opisu inwestycji. Natomiast powyższy wniosek zawierał zapis, że Gmina zobowiązana jest do przeznaczenia całości otrzymanych środków na wydatki majątkowe.

(akta kontroli: tom 4, str. 819, 836, 889-890)

W Urzędzie dla środków z RFIL w komputerowej ewidencji księgowej wyodrębniono odrębne oddziały dla dochodów (P21) i wydatków (0-27), jak i w systemie komputerowym wyodrębniono ewidencję księgową analitycznie dla środków z RFIL pod stronie dochodowej (133-08, 901-11), jak i wydatkowej (130-1-18, 080-1-2-529, 080-1-2-394, 080-1-2-105, 080-1-2-438, 080-1-2-533, 080-1-2-497) natomiast konto 223 - 01 (było wyodrębnione w ewidencji księgowej nie tylko dla środków FPC, ale dla wszystkich wydatków Urzędu).

(akta kontroli: tom 3, str. 666-669)

2) *Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Jasienica za 2020 r.*, jak i za 2021 r.¹⁴⁴, zawierały wykonanie planu dochodów i realizację wydatków budżetowych w zakresie poszczególnych zadań z środków FPC. Sprawozdania te zawierały informacje, o których mowa w art. 65 ust. 13 ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, według którego po zakończeniu roku budżetowego wójt¹⁴⁵ przedkłada organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego informację o wykonaniu planu finansowego rachunku, o którym mowa w ust. 11.

(akta kontroli: tom 3, str.8-12, 585-630)

Dla środków FPC ustalono pięć planów finansowych, które były zmieniane kolejnymi zarządzeniami, z czego w 2020 r. Zarządzeniem Wójta Gminy Nr 0050.147.2020

¹⁴² Protokół odbioru robót – końcowy z dnia 11 lutego 2022 r.

¹⁴³ Z dnia 5 sierpnia 2020 r.

¹⁴⁴ Dodatkowo do Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Jasienica za rok 2021 załączono dwa wyodrębnione dokumenty o nazwie:

- *Sprawozdanie obrazujące wykorzystanie w roku 2021 środków otrzymanych na realizację zadań finansowanych ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych*, w którym przedstawiono zrealizowane dochody w roku 2021 i zrealizowane wydatki w roku 2021 r. w zakresie środków pochodzących z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Sprawozdanie to nie zawierało informacji o planowanych dochodach i planowanych wydatkach w zakresie środków RFIL;

- *Sprawozdanie obrazujące wykorzystanie w roku 2021 środków otrzymanych na realizację zadań finansowanych ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19*, w których przedstawiono zrealizowane dochody w roku 2021 i zrealizowane wydatki w roku 2021 w zakresie środków pochodzących z FPC. Sprawozdanie to nie zawierało informacji o planowanych dochodach i planowanych wydatkach w zakresie środków FPC.

¹⁴⁵ Wg ww. przepisu: organy, o których mowa w art. 65 ust. 12 ww. ustawy, tj. odpowiednio wójt (burmistrz, prezydent miasta), zarząd powiatu oraz zarząd województwa.

Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Jasienica zatwierdzono uchwałami Rady Gminy Jasienica: za 2020 r. – Uchwałą Nr XXX/412/21 z dnia 23 czerwca 2021 r., za 2021 r. – Uchwałą Nr XLI/558/22 z dnia 14 czerwca 2022 r.

z dnia 31 grudnia 2020 r. wprowadzono plan dla środków RFIL, który w 2021 r. został zmieniony sześcioma zarządzeniami. Natomiast w 2021 r. kolejnymi zarządzeniami ustalono cztery plany finansowe w zakresie środków z Funduszu, które zmienione były kolejnymi zarządzeniami, a dotyczyły: Programu Laboratorium Przyszłości, dopłaty do czynszu, transportu do punktu szczepień, organizacji punktu szczepień.

(akta kontroli: tom 3, str. 773-808)

3) *Sprawozdanie organów prowadzących z wykorzystania w 2021 r. wsparcia finansowego udzielonego na podstawie § 8 uchwały nr 129 Rady Ministrów z dnia 29 września 2021 roku w sprawie wsparcia na realizację inwestycyjnych zadań jednostek samorządu terytorialnego polegających na rozwijaniu szkolnej infrastruktury „Laboratoria Przyszłości”¹⁴⁶ sporządzone odrębnie dla ośmiu placówek oświatowych¹⁴⁷ przesłano do Wojewody w dniu 25 lutego 2022 r. za pośrednictwem elektronicznego formularza¹⁴⁸.*

(akta kontroli: tom 3, str. 8-12, 176-245)

W związku z informacjami¹⁴⁹ z ŚUW w zakresie ww. sprawozdań, Urząd skorygował dwa załączniki do nich¹⁵⁰, tj. *Listy zakupionych w 2021 r. elementów wyposażenia w ramach Programu Laboratoria Przyszłości* i przesłał je do Wojewody z dniem 22 marca 2022 r. Korekty zostały przesłane do Wojewody, po poprawieniu numerów RSPO¹⁵¹, jednakże na załącznikach¹⁵² nie naniesiono poprawnie nazw szkół podstawowych zgodnie ze złożonymi sprawozdaniami dotyczącymi Programu *Laboratoria Przyszłości*.

(akta kontroli: tom 3, str. 8-12, 185-191, 198-204)

Środki od Wojewody na Program *Laboratoria Przyszłości* wpłynęły na konto bankowe Gminy w dniu 23 grudnia 2021 r. łącznie w kwocie 750,3 tys. zł¹⁵³. Realizacją zadania zajmowało się osiem jednostek oświatowych Gminy. Sześć jednostek w roku 2021 wykorzystało 100% przyznanych środków na zadania w wysokości 709,7 tys. zł. Natomiast dwie jednostki oświatowe, tj.

¹⁴⁶ M.P. z 2021r. poz. 939; dalej: Sprawozdanie „Laboratoria Przyszłości”.

¹⁴⁷ Tj.: 1. Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Międzyrzeczu Górnym – 95,1 tys. zł; 2. Szkoła Podstawowa w Rudzicy 115,8 tys. zł; 3. Szkoła Podstawowa im. Wacława Grodeckiego w Grodźcu – 60 tys. zł; 4. Szkoła Podstawowa w Iłownicy – 60 tys. zł; 5. Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Jasienicy – 134,4 tys. zł; 6. Szkoła Podstawowa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Mazańcowicach – 143,4 tys. zł; 7. Szkoła Podstawowa im. Rudolfa Gila w Świętoszówce – 81,6 tys. zł; 8. Szkoła Podstawowa im. H. Kołłątaja w Wieszczałach – 60 tys. zł.

¹⁴⁸ www.gov.pl/laboratoria/sprawozdanie-2021

¹⁴⁹ Dwa emaile z ŚUW dotyczyły dokonania korekty w dwóch zakresach, tj. nazwy szkoły i nr RSPO.

¹⁵⁰ Dotyczyły one: Szkoły podstawowej im. Władysława Broniewskiego w Międzyrzeczu Górnym (działającej w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Międzyrzeczu Górnym) oraz Szkoły Podstawowej w Rudzicy (w ramach ZSP im. Jana Pawła II w Rudzicy).

¹⁵¹ Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych.

¹⁵² Do sprawozdań dotyczących:

- Szkoły Podstawowej im. Władysława Broniewskiego w Międzyrzeczu, która w załączniku miało błędnie wpisaną nazwę Zespół Szkolno-Przedszkolny w Międzyrzeczu;

- Szkoły Podstawowej w Rudzicy, która w załączniku miała błędnie wpisaną nazwę Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Jana Pawła II w Rudzicy.

Analogicznie do powyższego również nie skorygowano nazw szkół w załącznikach dotyczących:

- Szkoły Podstawowej im. Tadeusza Kościuszki w Jasienicy, która w załączniku miała błędnie wpisaną nazwę Zespół Szkolno-Przedszkolny im. T. Kościuszki w Jasienicy;

- Szkoły Podstawowej w im. H. Kołłątaja w Wieszczałach, która w załączniku miała błędnie wpisaną nazwę Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wieszczałach.

¹⁵³ Dwa przelewy, tj.: 370,2 tys. zł i 380,1 tys. zł.

- SP w Jasienicy rozliczyła w 2021 r. kwotę 108,9 tys. zł, a pozostała kwota w wysokości 25,6 tys. zł pozostała do rozliczenia w sprawozdaniu w 2022 r. Szkoła zakupiła wyposażenie w I połowie 2022 r. w zaplanowanej wartości;
- SP w Rudzicy rozliczyła kwotę 100,7 tys. zł, a pozostała kwota w wysokości 15,0 tys. zł pozostała do rozliczenia w sprawozdaniu w 2022 r. Szkoła zakupiła wyposażenie w I połowie 2022 r. w zaplanowanej wartości.

W roku 2021 r. w ramach ww. Programu ze środków Funduszu wykorzystano 709,7 tys. zł (tj. 94,6 % środków FPC), natomiast w 2022 r. 40,6 tys. zł (tj. 5,4 % środków FPC).

(akta kontroli: tom 3, str. 13-20, 309-375, 659-665, 718-720)

W Urzędzie dla środków Funduszu dla Programu *Laboratoria Przyszłości* w komputerowej ewidencji księgowej wyodrębniono odrębny oddział dla dochodów (003), jak i wyodrębniono analitycznie konta dochodowe (133-11, 901-15). Natomiast dla wydatków wyodrębniono analitycznie ewidencję księgową w poszczególnych jednostkach oświatowych.

(akta kontroli: tom 3, str. 666-669)

Sprawozdania z realizacji ww. Programu sporządzone były na podstawie komputerowej ewidencji księgowej, jak i dokumentów źródłowych (tj. faktur za zakupione wyposażenie dla poszczególnych szkół).

(akta kontroli: tom 3, str. 246-308, 319-369)

Efekt rzeczowym realizacji Programu *Laboratoria Przyszłości* był zakup sprzętu i wyposażenia do poszczególnych szkół, zgodnie z Katalogiem wyposażenia opublikowanym na stronie internetowej Programu¹⁵⁴. Wyposażenie podstawowe¹⁵⁵ zakupiły wszystkie szkoły¹⁵⁶. Do końca 2021 r. efekt rzeczowy osiągnięto w 100% w stosunku do 6 szkół. W przypadku dwóch Szkół wydatkowano w 2021 r. odpowiednio 80,99% i 86,96% środków. Pozostała część środków została wydatkowana w 2022 r. Na dzień 30 czerwca 2022 r. w 100 % osiągnięto efekt rzeczowy. W załącznikach¹⁵⁷ do sprawozdań za 2021 r. wykazano zakupione wyposażenie w 2021 r.

(akta kontroli: tom 3, str. 13-20, 176-244a, 319-369)

4) *Sprawozdanie z realizacji zadania w ramach środków przyznanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, w tym osób niepełnosprawnych oraz organizację telefonicznego punktu zgłoszeń potrzeb transportowych oraz informacji o szczepieniach przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 (infolinia) lub stanowiska gminnego koordynatora do spraw szczepień przeciwko*

¹⁵⁴ <https://www.gov.pl/web/laboratoria/katalog-wyposazenia2>

¹⁵⁵ Tj. drukarki 3D z akcesoriami; mikrokontrolery z sensorami, płytkami prototypowymi i innymi akcesoriami; sprzęt do nagrań dla nauki prezentacji swoich osiągnięć (kamery, greenscreeny, mikrofony etc.), stacje lutownicze mikrokontrolerów.

¹⁵⁶ Przykładowo SP w Iłownicy w ramach Programu zakupiła: Filament 5 kg, drukarka 3D wraz z akcesoriami (1 komplet); mikrokontroler z czujnikami i akcesoriami (1 komplet. zestaw dla Vlogera z w pełni kompatybilnymi akcesoriami 1 komplet, roboty programowalne 4 komplety EMPIRIUSZ – wirtualne laboratorium, schematy poglądowe, edukacyjny zestaw z robotem i scenariuszami lekcji, szafa na narzędzia, zestawy – eksperymenty z elektrycznością, elektryczność – walizka doświadczalna z kartami pracy i scenariuszami, rysik traserski prosty (5 szt.), cyrkiel ślusarski traserski na ołówek (5 szt.), miernik uniwersalny (4 szt.), zestaw wkrętaków (śrubokrętów) (2 szt.), szczypce uniwersalne (kombinerki) (3 szt.), szczypce precyzyjne (półokrągłe) (3 szt.), suwmiarka (2 szt.). Szkoła zakupiony sprzęt wykorzystywała na zajęciach rozwijających zainteresowania, tj. Programowanie i robotyka kl. 5, lekcje informatyki, zajęcia rozwijające zainteresowania - Lab techniczne kl. 6, lekcje techniki, zajęcia przedmiotowe, uroczystości, projekty, zajęcia rozwijające zainteresowania - Lab chemiczne kl. 8a,8b, lekcje chemii, zajęcia rozwijające zainteresowania - Lab techniczne kl. 6, lekcje techniki, zajęcia rozwijające zainteresowania - Lab techniczne kl. 5, lekcje techniki.

¹⁵⁷ Tj. Lista zakupionych w 2021 r. elementów wyposażenia w ramach Programu Laboratorium Przyszłości.

wirusowi SARS-CoV-2. Sprawozdanie za transport osób mających trudności w dotarciu do punktu szczepień za 2021 r. zostało złożone do Wojewody w dniu 4 stycznia 2022 r. terminowo¹⁵⁸, za pośrednictwem e-PUAP-u (na podstawie pisma nr ZKI.6330.36.57.2021 z dnia 26 listopada 2021 r. Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach). W sprawozdaniu wykazano, że na transport wykorzystano środki finansowe w kwocie 0,4 tys. zł, przewieziono łącznie siedem osób niepełnosprawnych i sześć osób z obiektywnymi trudnościami w dotarciu do punktów szczepień (w sprawozdanie nie przewidywało łącznej liczby osób, która wynosiła 13), a na koordynatora ds. szczepień przeciwko wirusowi SARS-COV 2 wykorzystano środki w wysokości 4,8 tys. zł. Na ww. zadanie Gmina w 2021 r. otrzymała łącznie kwotę 6,1 tys. zł¹⁵⁹, a wykorzystała 5,2 tys. zł (tj. 84 % środków Funduszu). W dniu 31 grudnia 2021 r. dokonała zwrotu niewykorzystanych środków na konto Wojewody w kwocie 0,9 tys. zł.

(akta kontroli: tom 3, str. 8-12, 376-380, 659-665, 721-739)

Sprawozdanie za transport osób mających trudności w dotarciu do punktu szczepień do punktu szczepień za 2022 r. (zerowe - ponieważ jednostka nie wniosowała o środki finansowe na 2022 r.) złożono w dniu 5 maja 2022 r. przez ePUAP.

(akta kontroli: tom 3, str. 8-12, 381-384)

Sprawozdanie z realizacji transportu (...) za 2021 r. sporządzone było na podstawie komputerowej ewidencji księgowej, jak i dokumentów źródłowych (tj. kart pojazdu – transportu do punktu szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2¹⁶⁰, ekwiwalentów za dowóz do punktów szczepień, list płac, oraz faktur).

(akta kontroli: tom 3, str. 407-458, 480-500; tom 4, str. 825-827)

Dla środków z FPC (tj. transportu do punktu szczepień i utworzenia punktu szczepień) w Urzędzie w komputerowej ewidencji księgowej wyodrębniono oddziały dla dochodów (P23) i wydatków (009). W systemie komputerowym dla Urzędu wyodrębniono analityczną ewidencję księgową dla dochodów (133-10, 901-14), jak i dla wydatków (130-1-09), natomiast konto 223 - 01 było wyodrębnione w ewidencji księgowej nie tylko dla środków FPC, ale dla wszystkich wydatków Urzędu.

(akta kontroli: tom 3, str. 666-669)

Wzór sprawozdania rozliczającego transport osób do punktu szczepień nie przewidywał ujęcia efektów rzeczowych. W ww. sprawozdaniu wykazano liczbę przewiezionych:

- osób niepełnosprawnych do punktu szczepień, tj. siedem;
- osób z obiektywnymi trudnościami w dotarciu punktu szczepień, tj. sześć.

(akta kontroli: tom 3, str. 406)

W dwóch pismach¹⁶¹ i załączonych do nich tabelach określono, zapotrzebowania na środki finansowe, tj. odrębnie w każdym zapotrzebowaniu podano: organizacja informacji o szczepieniach przeciwko SARS-CoV -2 - 3 tys. zł i transport koszty dla trzech osób 0,1 tys. zł (tj. 72 zł.) Ponadto w tabelach dotyczących kosztów transportu

¹⁵⁸ Wojewoda wskazał termin do dnia 5 stycznia 2022 r.

¹⁵⁹ W czterech przelewach, tj.: w dniu 10 marca 2021 r. – 72 zł oraz 3 000 zł, w dniu 31 marca 2021 r. – 72 zł oraz 3 000 zł.

¹⁶⁰ Służących do wyliczenia wypłat dla osób świadczących usługi transportu do punktu szczepień zawierających również informację o liczbie osób do przewiezienia.

¹⁶¹ Tj. Z 10 lutego 2021 r. (zapotrzebowanie dotyczące okresu 15 stycznia 2021 r. - 14 lutego 2021 r.) i z 10 marca 2021 r. (zapotrzebowanie dotyczące okresu od 15 lutego 2021 r. – 14 marca 2021 r.).

do punktu szczepień liczbę osób podano w zakresie dotyczącym *Liczb osób przewiezionych do punktów szczepień z obiektywnymi trudnościami w dotarciu do punktów szczepień*. Natomiast w sprawozdaniu rozliczono 13 osób.

(akta kontroli: tom 3, str. 376-380, tom 4, str. 868-875)

W związku z powyższym Wójt Gminy wyjaśnił, że: (...) *kwota transportu została zwiększona z kwoty 144,00 zł do wysokości 360,00 zł. Powyższych zmian dokonano na podstawie ustaleń telefonicznych przez Główną Księgową Urzędu Gminy Jasienica (...) z pracownikiem (nie zapamiętano imienia i nazwiska) Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Na podstawie przeprowadzonej rozmowy ustalono, że przesunięcia w obrębie jednego zadania (jakim jest ww. zadanie) dotyczące zwiększenia ilości przewiezionych osób (z 6 na 13 osób) dokonuje się bez pisemnej zgody Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego jedynie w ramach otrzymanych środków. Dokonane przesunięcia należy ująć tylko w sprawozdaniu z realizacji zadania w ramach środków przyznanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na transport osób mających trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, w tym osób niepełnosprawnych oraz organizację telefonicznego punktu zgłoszeń potrzeb transportowych oraz informacji o szczepieniach przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 (infolinia) lub stanowiska gminnego koordynatora do spraw szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 za rok 2021. Należy zaznaczyć, że nie ma wytycznych wskazujących na informowanie Prezesa Rady Ministrów – za pośrednictwem Wojewody Śląskiego o dokonywanych zmianach wydatków bieżących w ramach jednego zadania. W związku z brakiem zgłaszania przez mieszkańców potrzeb w zakresie transportu do punktu szczepień w dniu 31 grudnia 2021 roku dokonano zwrotu niewykorzystanej kwoty (...) w wysokości 980,15 zł.*

(akta kontroli: tom 4, str. 815-818)

5) *Sprawozdanie z realizacji zadania w ramach środków przyznanych z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na zapewnienie wsparcia organizacyjnego, technicznego lub organizacyjno-technicznego, związanego z tworzeniem punktów szczepień powszechnych za 2021 r.*¹⁶². Sprawozdanie zostało wysłane do ŚUW pocztą tradycyjną z dniem 11 sierpnia 2021 r.¹⁶³ (zgodnie z pismem nr ZKI.6330.36.57.2021 z dnia 29 lipca 2021 r. Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego ŚUW).

(akta kontroli: tom 3, str. 8-12, 465-470)

W dniu 25 czerwca 2021 r. Urząd złożył do Wojewody informację o wielkości i rodzaju refundowanych wydatków, która została złożona (z uwagi na pismo nr ZKI.6330.36.1.2021 z dnia 27 maja 2021 r. Dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego ŚUW) za pośrednictwem e-PUAP-u.

(akta kontroli: tom 3, str. 459-464)

W sprawozdaniu wykazano, że wykorzystano środki w 100 % (...) oraz przedstawiono poniesione wydatki w kwocie 5 tys. zł¹⁶⁴. Sprawozdanie sporządzono na podstawie komputerowej ewidencji księgowej oraz faktur.

(akta kontroli: tom 3, str. 471-474, 480-500, 659-665, 721-739)

¹⁶² Dalej: Utworzenie punktu szczepień za 2021 r. – zadanie realizowane tylko w 2021 r.

¹⁶³ Data wpływu sprawozdania do ŚUW z dniem 13 sierpnia 2021 r.

¹⁶⁴ 1. Faktura nr F135/NET/4/2021 z dnia 26 kwietnia 2021 r. na wykonanie sieci LAN na kwotę 4,8 tys. zł, oraz 2. F136/NET/4/2021 z dnia 29 kwietnia 2021 r. na abonament internetowy na kwotę 0,3 tys. zł (z czego do refundacji ujęto kwotę 0,1 tys. zł).

Wzór ww. sprawozdania dotyczącego utworzenia punktu szczepień nie przewidywał wykazywania efektów rzeczowym, jednakże zgodnie z Decyzją Wojewody¹⁶⁵ utworzono jeden punkt szczepień (efekt rzeczowy), w którym zaszczepiono 4 140 osób, szczepienia były realizowane w okresie od 13 maja 2021 r. do 31 lipca 2021 r.

(akta kontroli: tom 3, str. 479, tom 4, str. 864-867)

6) *Rozliczenie środków otrzymanych na dopłaty do czynszu dla najemców, którzy utracili dochody w wyniku epidemii COVID-19* było składane na podstawie art. 15zzzif ust. 6 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Urząd przesłał do Wojewody w terminie określonym w art. 15 ust. 6 ww. ustawy osiem rozliczeń w następujących dniach: 12 marca 2021 r. (rozliczenie zerowe), 14 kwietnia 2021 r. (obrazujące kwotę otrzymanych środków od Wojewody, nie poniesiono wydatków w tym zakresie), 14 maja 2021 r., 10 czerwca 2021 r., 14 lipca 2021 r., 5 sierpnia 2021 r., 13 września 2021 r., 8 października 2021 r. za pośrednictwem CAS¹⁶⁶.

(akta kontroli: tom 3, str. 8-12, 501-548)

Ww. rozliczenia (poza zerowym) obejmowały pełen zakres środków otrzymanych od Wojewody, które łącznie wynosiły 6,6 tys. zł¹⁶⁷ (tj. 15,1 % środków FPC zostało wykorzystanych). Gmina zwróciła niewykorzystane środki w wysokości 5,6 tys. zł na konto Wojewody w dniu 21 października 2021 r.

(akta kontroli: tom 3, str. 13-20, 549-584, 659-665, 740-741)

Rozliczenia sporządzono na podstawie komputerowej ewidencji księgowej oraz decyzji przyznającej dodatek mieszkaniowy, jak i list wypłat dotyczących dodatków mieszkaniowych.

(akta kontroli: tom 3, str. 13-20, 549-584, 659-665, 740-741, tom 4, str. 832-833)

W Urzędzie dla środków z FPC (na dopłaty do czynszu) w komputerowej ewidencji księgowej wyodrębniono odrębny oddział dla dochodów (P22). W systemie komputerowym dla Urzędu wyodrębniono w ewidencji księgowej analitycznie konta dochodowe (133-09, 901-13). Natomiast wydatki były księgowane na kontach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej¹⁶⁸.

(akta kontroli: tom 3, str. 666-669)

We wniosku¹⁶⁹ o przekazanie środków na dopłaty do czynszu dla najemców, którzy utracili dochody w wyniku epidemii COVID-19 – I półrocze 2021 r. założono szacunkową liczbę osób dziewięć, na łączną wartość 6 tys. zł (za okres od marca do czerwca). Natomiast w rozliczeniach dotyczących dopłat do czynszu wykazano, że wypłacono dodatek powiększony o dopłatę do czynszu dla jednej osoby (efekt rzeczowy) przez okres od kwietnia 2021 r. do września 2021 r.

(akta kontroli: tom 3, str. 576 -584, 562-573, tom 4, str. 876-883)

Wójt Gminy w kwestii sprawowanego nadzoru w zakresie sprawozdawczości¹⁷⁰ i prezentowania w niej efektywności wydatkowania środków z Funduszu i/lub

¹⁶⁵ Nr ZKI.6330.2.66.2021 z dnia 6 maja 2021 r.

¹⁶⁶ Centralnej Aplikacji Statystycznej dostępnej pod adresem: <https://cas.mpips.gov.pl/>.

¹⁶⁷ W Rozliczeniach (...) miesięcznych Urząd wykazywał kwoty narastająco, tj.: za marzec 2021 r. – 1,5 tys. zł (przelew od Wojewody na rachunek bankowy Gminy 8 marzec 2021 r.); za kwiecień 2021 r. – 3 tys. zł (przelew od Wojewody z dnia 6 kwietnia 2021 r. 1,5 tys. zł); za maj 2021 r. kwota 4,5 tys. zł (przelew od Wojewody 5 maja 1,5 tys. zł); za czerwiec 2021 r. kwota wykazana 6 tys. zł (przelew od Wojewody 7 czerwiec 2021 r. - 1,5 tys. zł); za lipiec 2021 r. wykazano kwotę 6 tys. zł (przelewy od Wojewody 5 lipiec 2021 r. – 0,2 tys. zł), za sierpień 2021 r. wykazano kwotę 6,4 tys. zł (przelew od Wojewody 4 sierpnia 2021 r. - 0,2 tys. zł), za wrzesień 2021 r. wykazano kwotę otrzymaną od Wojewody 6,6 tys. zł (przelew od Wojewody 2 wrzesień 2021 r. – 0,2 tys. zł).

¹⁶⁸ Dalej: GOPS.

¹⁶⁹ Z dnia 26 maja 2021 r.

¹⁷⁰ Wraz z dodatkowymi omówieniami do nich.

uzyskania efektów rzeczowych podał w wyjaśnieniach, że Nadzór nad efektywnością wydatkowanych środków i uzyskanych efektach rzeczowych w Urzędzie Gminy w zakresie zadań inwestycyjnych z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych sprawowali pracownicy merytoryczni referatu budownictwa i rozwoju gospodarczego oraz pracownicy referatu budżetu, w zakresie zadania dotyczącego transportu do punktów szczepień i utworzenia punktu szczepień nadzór sprawowali pracownicy referatu organizacyjnego i spraw społecznych oraz pracownicy referatu budżetu. Program Laboratoria Przyszłości był realizowany przez jednostki oświatowe, gdzie nadzór sprawowali dyrektorzy szkół oraz pracownicy księgowości. Nie sporządzano odrębnych dokumentów w tym zakresie. Jednostką realizującą zadanie dopłaty do czynszu był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasienicy, nadzór sprawowali pracownicy merytoryczni oraz pracownicy księgowości.

(akta kontroli: tom 3, str. 1-2, 21-28)

3.2. Ewidencja księgowa prowadzona w Urzędzie przy użyciu techniki komputerowej umożliwiała sporządzenie sprawozdań (informacji/rozliczeń) z wykonania planów finansowych dotyczących środków z Funduszu w wymaganej szczegółowości. Gmina jednak nie posiadała aktualnej polityki rachunkowości, w tym zakładowego planu kont/wykazu kont stosowanego w budżecie Urzędu Gminy Jasienica oraz w budżecie Gminy Jasienica dla środków z Funduszu.

*Instrukcja regulująca gospodarkę finansową Gminy*¹⁷¹, wprowadzona Zarządzeniem Nr 0050 23 2012 Wójta Gminy Jasienica z dnia 20 marca 2012 r.¹⁷², jak i zakładowy plan kont¹⁷³, w tym Wykaz kont dla budżetu Gminy Jasienica¹⁷⁴ oraz Wykaz kont dla Urzędu Gminy Jasienica¹⁷⁵ nie uwzględniały kont analitycznych, wyodrębnionych w systemie komputerowym, przeznaczonych do księgowania dochodów i wydatków¹⁷⁶ w zakresie środków finansowych pochodzących z Funduszu, co zostało szczegółowo opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli: tom 3, str.745-772)

3.2. Wszystkie ostateczne sprawozdania (informacje/rozliczenia) były sporządzane rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, za wyjątkiem nieścisłości dotyczącej podanych nazw szkół w czterech załącznikach do czterech sprawozdań, a dotyczących Programu *Laboratoria Przyszłości*. Dane zawarte w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z komputerowej ewidencji księgowej.

Kontrolowane dokumenty księgowe (tj. faktury) sporządzone były zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 i art. 22 ustawy o rachunkowości, zawierały wymagany opis (dotyczący wydatku), wszystkie faktury były zatwierdzone pod

¹⁷¹ Dalej: Zasady Polityki Rachunkowości.

¹⁷² Wraz ze zm., które nie miały wpływu na plan kont używany w księgowaniu środków z Funduszu. Dalej: Zarządzenie wprowadzające Politykę rachunkowości.

¹⁷³ Wprowadzony ww. Zarządzeniem Nr 0050 23 2012.

¹⁷⁴ Załącznik nr 1 do Zakładowego planu kont.

¹⁷⁵ Załącznik nr 2 do Zakładowego planu kont.

¹⁷⁶ W tym nie uwzględniał wyodrębnionym analitycznie w systemie komputerowym konta 223-01 przeznaczonego nie tylko dla środków FPC, ale i dla wydatków Urzędu Gminy.

względem merytorycznym i formalno-rachunkowym przez osoby uprawnione oraz były zatwierdzone do wypłaty (z określeniem formy ich zapłaty)¹⁷⁷.

(akta kontroli: tom 3, str. 8-20, tom 4, str. 891)

3.4. W zakresie wykorzystywania sprawozdań (informacji/rozliczeń) do planowania środków w kolejnych latach Wójt Gminy w wyjaśnieniach podał, że tylko sprawozdania budżetowe za 2020 r. i 2021 r. służyły do planowania środków na kolejne lata w zakresie zadań inwestycyjnych w ramach RFIL (wskazując na plany finansowe).

(akta kontroli: tom 3, str. 1-2, 21-28)

W kwestii barier i utrudnień, które miały wpływ na planowanie i wykorzystanie środków FPC Wójt w wyjaśnieniach podał, że *Przy planowaniu zadań realizowanych ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 nie napotkano barier, natomiast przyczynami niezakończenia realizacji zadań inwestycyjnych (część zadań finansowanych/dofinansowanych ze środków FPC jest w trakcie realizacji), a tym samym niepełnego jeszcze wykorzystania środków były problemy wynikające między innymi z przedłużających się procedur związanych z uzyskaniem niezbędnych dokumentów w tym pozwoleń na budowę, długotrwałe konsultacje społeczne jak i problemy wynikające z niesprzyjającej aury pogodowej. W przypadku programu Laboratoria Przyszłości napotkano na problem z dostępnością towaru na rynku, ponieważ na koniec roku 2021 wszystkie szkoły z całej Polski jednocześnie składały zamówienia na pomoce dydaktyczne w ramach ww. programu, nie mniej należy podkreślić, że środki uzyskane z Programu Laboratoria Przyszłości zostały wydatkowane w terminach narzuconych Programem. W programie dotyczącym dopłat do czynszu utrudnieniem w wydatkowaniu środków zgodnie z założeniami poczynionymi przed przystąpieniem do realizacji zadania okazała się zbyt mała liczba osób, które ostatecznie kwalifikowały się do wypłaty dodatku (dochód utraciła tylko jedna osoba, która otrzymała dodatek, a pozostałe 8 osób nie kwalifikowało się do dopłaty do czynszu - osoby te nie utraciły dochodu). W przypadku środków otrzymanych na transport do punktów szczepień oraz na organizację punktu szczepień nie napotkano na utrudnienia w wydatkowaniu tych środków.*

(akta kontroli: tom 3, str. 1-2, 21-28, tom 4, str. 858)

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Stwierdzona
nieprawidłowość

1. Instrukcja regulująca gospodarkę finansową Gminy, określona zarządzeniem wprowadzającym Politykę rachunkowości nie została zaktualizowana w zakresie zakładowego planu kont, tak aby występowała zgodność pomiędzy kontami

---

¹⁷⁷ Zadania dotyczące RFIL: wszystkie faktury zostały podpisane merytorycznie przez kierownika lub zastępcę Kierownika Referatu Budownictwa i Rozwoju Gospodarczego w Urzędzie, pod względem formalno-rachunkowym faktury zostały podpisane przez pracownika Referatu Budżetu w Urzędzie oraz zatwierdzone do wypłaty przez Wójta lub jego Zastępcę.

Zadanie – dopłaty do czynszu: sporządzone listy na dopłaty do czynszu zostały sprawdzone merytorycznie przez pracownika GOPS w Jasienicy, które do wypłaty zatwierdził Kierownik GOPS.

Zadanie – transport osób do punktów szczepień: Wszystkie listy plac, listy wypłat ekwiwalentu oraz faktury zostały podpisane merytorycznie przez kierownika Referatu Organizacyjnego i Spraw Społecznych Urzędu, pod względem formalno-rachunkowym wszystkie dokumenty zostały podpisane przez pracownika Referatu Budżetu w Urzędzie oraz zatwierdzone do wypłaty przez Wójta lub jego Zastępcę.

Zadanie – utworzenie punktu szczepień. Faktury zostały podpisane merytorycznie przez Kierownika Referatu Organizacyjnego i Spraw Społecznych w Urzędzie, pod względem formalno-rachunkowym faktury zostały podpisane przez pracownika referatu Budżetu w Urzędzie oraz zatwierdzone do wypłaty przez Wójta.

Zadanie Laboratoria Przyszłości. Wszystkie faktury zostały podpisane merytorycznie przez Dyrektorów poszczególnych jednostek oświatowych biorących udział w Programie, sprawdzone pod względem formalno-rachunkowym przez księgowego odpowiedzialnego na obsługę danej szkoły i ostatecznie zatwierdzone przez dyrektora szkoły.

wykazanymi w „Wykazie kont dla budżetu Gminy Jasienica”¹⁷⁸ oraz „Wykazie kont dla Urzędu Gminy Jasienica”¹⁷⁹ z ewidencją księgową prowadzoną przy użyciu techniki komputerowej¹⁸⁰. Żaden z ww. planów kont/wykazów nie uwzględniał kont analitycznych, wyodrębnionych w systemie komputerowym, przeznaczonych do księgowania dochodów i wydatków w zakresie środków finansowych pochodzących z Funduszu (w tym nie uwzględniał wyodrębnionego analitycznie w systemie komputerowym konta 223-01 przeznaczonego nie tylko dla środków FPC, ale i dla wydatków Urzędu Gminy). Załącznik nr 7 do Zakładowego planu kont - *Zasady prowadzenia rachunkowości dotyczące ewidencji środków europejskich dla Gminy Jasienica i Urzędu Gminy Jasienica* dotyczył środków europejskich, a nie środków FPC.

(akta kontroli: tom 3, str. 743-744, tom 4, str. 745-770)

W wyjaśnieniach Wójt podał, że *W załączniku nr 7 do Zakładowego planu kont, zawarto zasady rachunkowości dotyczące ewidencji środków europejskich do Gminy Jasienica i Urzędu Gminy Jasienica. Zasady te odniesiono do środków z FPC, które są środkami zewnętrznymi, podobnie jak środki europejskie.*

(akta kontroli: tom 4, str. 809-824)

Zasady określone w załączniku nr 7 dotyczyły ewidencji operacji finansowanych ze środków europejskich, a pkt II *Stosowany plan kont* określał, że *księgi rachunkowe dotyczące realizacji projektów finansowanych lub współfinansowanych ze środków europejskich, prowadzone są w Urzędzie za pomocą komputerowego systemu finansowo-księgowego REKORD, zgodnie z zasadami zawartymi w opisach planów kont załączniki nr 1 oraz nr 2 do zakładowego planu kont. (...).* Powyższe zapisy nie są katalogiem otwartym i dotyczą wyłącznie środków finansowanych lub współfinansowanych z UE, a nie środków z Funduszu.

(akta kontroli: tom 3, str. 743-744, tom 4, str. 745-770)

Brak wyszczególnienia ww. kont analitycznych w „Wykazie kont dla budżetu Gminy Jasienica”¹⁸¹ oraz „Wykazie kont dla Urzędu Gminy Jasienica” naruszał przepis art. 10 ust. 2 w związku z ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej wykazu ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych.

(akta kontroli: tom 3, str. 743-744, tom 4, str. 745-770)

Zdaniem NIK niewskazanie w „Wykazie kont dla budżetu Gminy Jasienica” oraz „Wykazie kont dla Urzędu Gminy Jasienica” kont analitycznych dotyczących środków z Funduszu, a utworzonych w ewidencji księgowej prowadzonej komputerowo było niezgodne z ww. artykułem. Obowiązek zamieszczania w ww. wykazach kont analitycznych określonych dla środków z Funduszu został również wskazany jst w stanowisku Ministerstwa Finansów w sprawie ujmowania przez jednostki samorządu terytorialnego środków z Funduszu (przekazanego przez ŚUW pismem z 25 lutego 2021 r.¹⁸² wójtom, burmistrzom i prezydentom gmin/miast województwa

¹⁷⁸ Stanowiącym załącznik nr 1 do Zakładowego planu kont.

¹⁷⁹ Stanowiącym załącznik nr 2 do Zakładowego planu kont.

¹⁸⁰ Program „REKORD FK Gmina Jasienica”.

¹⁸¹ Stanowiącym załącznik nr 1 do Zakładowego planu kont.

¹⁸² Znak: ZKI.6330.9.5.2021.

śląskiego). Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów w piśmie skierowanym do Przewodniczącego Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych¹⁸³ wskazał m.in., że: (...) *Mając na uwadze względy systemowe, środki z Funduszu COVID-19, powinny być ujmowane w budżecie jst, z zachowaniem ich wyodrębnienia w ramach szczególnych zasad wykonywania budżetu jst. Przez wyodrębnioną ewidencję rozumie się ewidencję wyodrębnioną w ramach już prowadzonych przez daną jednostkę ksiąg rachunkowych. Polega ona na wyodrębnieniu operacji poprzez wprowadzenie do zakładowego planu kont odrębnych kont syntetycznych, analitycznych i pozabilansowych w takim układzie, aby możliwym było spełnienie wymagań w zakresie sporządzenia sprawozdań finansowych i innych rozliczeń (...).*

(akta kontroli: tom 4, str. 839-841)

Wójt, Skarbnik, jak i Główna Księgowa Urzędu w związku z powyższym w oddzielnych odpowiedziach udzielili zbieżne wyjaśnienia, tj., że: *Instrukcja regulująca gospodarkę finansową Gminy Jasienica wprowadzona Zarządzeniem Nr 0050.23.2012 Wójta Gminy Jasienica z dnia 20 marca 2012 r. jak i załączniki do niej, w tym Zakładowy Plan Kont dla budżetu Gminy i Urzędu Gminy Jasienica nie zostały zaktualizowane dla środków z FPC w zakresie kont analitycznych, w tym konta 223-01 dotyczącego rozliczenia wszystkich wydatków budżetowych dla Urzędu Gminy, w tym środków z FPC, z powodu przeoczenia. Jednakże w systemie finansowo-księgowym firmy (...) wykorzystywanym do prowadzenia ewidencji księgowej w Urzędzie Gminy Jasienica zostały wyodrębnione konta analityczne wraz z odrębną klasyfikacją budżetową dla wszystkich zadań finansowanych ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Ponadto w systemie księgowym FK wyodrębniono nowe oddziały księgowe dla poszczególnych zadań finansowanych ze środków FPC w ramach otwartych kont bankowych. Zgodnie z pismem Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach z dnia 25.02.2021r. wyodrębniona ewidencja w systemie księgowym FK umożliwia sporządzenie sprawozdań finansowych i innych rozliczeń.*

Ponadto, Główna Księgowa w wyjaśnieniach podała, że wskutek przeoczenia nie inicjowała zmiany w polityce rachunkowości w zakresie kont analitycznych dla środków FPC, skupiając się bardziej na technicznym wyodrębnieniu kont w systemie księgowym.

(akta kontroli: tom 4, str. 848-863)

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina wszystkie ostateczne sprawozdania (informacje/rozliczenia) sporządziła rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Dane zawarte w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z komputerowej ewidencji księgowej. Sprawozdania (informacje/rozliczenia) swym zakresem obejmowały pełen zakres środków otrzymanych z Funduszu.

Ewidencja księgowa prowadzona w Urzędzie przy użyciu techniki komputerowej umożliwiała sporządzenie sprawozdań (informacji/rozliczeń) z wykonania planów finansowych dotyczących środków z Funduszu w wymaganej szczegółowości. Gmina nie zaktualizowała polityki rachunkowości, w tym zakładowego planu kont/wykazu kont stosowanego w budżecie Urzędu oraz w budżecie Gminy, tj. nie zamieszczono w nim wykazu kont analitycznych przeznaczonych dla środków finansowych pochodzących z Funduszu.

¹⁸³ Pismo z 24 lutego 2021 r., znak: ST1.4761.8.2021.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, zwraca uwagę na:

Uwaga *Konieczność rzetelnego i precyzyjnego określania – w wymaganych przypadkach – wskaźników dla realizowanych zadań, w sposób umożliwiający bieżące ich monitorowanie oraz pomiar uzyskanych efektów.*

oraz wnosi o:

Wniosek *Dokonanie aktualizacji Polityki rachunkowości, tj. wyszczególnienie z Wykazie kont dla budżetu Gminy Jasienica oraz Wykazie kont dla Urzędu Gminy Jasienica kont analitycznych dedykowanych środkom z Funduszu.*

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 16 grudnia 2022 r.

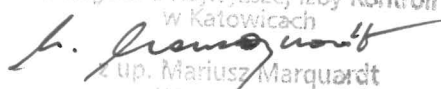
Kontroler

Aleksander Małysz

Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
w Katowicach

p. Mariusz Marquardt
WICEDYREKTOR

